

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2017/18:14

Fredagen den 1 december

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 7 november 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 5 december 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDE:

Jag förklarar sammanträdet för öppnat.

Först på dagordningen har vi ekonomiska och finansiella frågor. Välkommen hit, finansminister Magdalena Andersson!

Vi börjar med återrapport från rådet den 7 november. Finns det något finansministern önskar tillägga?

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag tänkte säga något om det utvidgade eurogruppsmötet, som jag deltog i i samband med förra Ekofin och som min statssekreterare Karolina Ekholm redogjorde för. Inför samrådet har ordförande Tusk kallat till ett eurotoppmöte i utvidgat format den 15 december. Sverige har inbjudits att delta i det mötet. Det innebär också att de förberedande eurogruppsmötena – både förra månadens möte och mötet den här månaden – hålls i samma format. Där är alltså Sverige också välkommet att delta.

Vid förra mötet diskuterades bankunionen och finanspolitiska frågor. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<På måndag kommer diskussionerna att fortsätta. Tanken är man sedan ska komma med input till eurotoppmötet i december.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<De ståndpunkter som sedan tidigare förankrats i riksdagen vad gäller EMU-fördjupningen >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<handlar till exempel om att värna nationellt ansvar för den ekonomiska politiken, vikten av att följa de finanspolitiska regler som vi alla är överens om, att prioritera att färdigställa bankunionen och också att främja sammanhållningen inom EU-27. Från svensk sida har vi ett intresse av ett välfungerande EMU, och vi kommer naturligtvis att vara konstruktiva i de här diskussionerna.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen!

Vi går vidare på dagordningen. Då kommer vi till dagordningspunkt 3, Förstärkning av bankunionen.

Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Den här punkten är uppdelad i tre olika delar. Den första handlar om den gemensamma insättningsgarantin, den andra handlar om bankpaketet, alltså om ett antal riskreducerande åtgärder för banksektorn, och den tredje handlar om handlingsplanen mot dåliga lån. Vi kommer att få en uppdatering på dessa tre punkter.

Låt mig börja med den gemensamma insättningsgarantin. Kommissionen presenterade i slutet av 2015 ett förslag om detta, och sedan dess har det pågått förhandlingar i en särskild rådsarbetsgrupp. Däri har samtliga medlemsstater varit inbjudna att delta, även de som inte är med i bankunionen.

Vid detta Ekofin är planen att ordförandeskapet ska informera rådet om hur förhandlingarna har gått under hösten. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till punkt b, Bankpaketet.

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här handlar det om att reducera riskerna, vilket en del länder tycker är högt prioriterat. För att försöka gå vidare med detta presenterade kommissionen bankpaketet förra hösten, och förhandlingar har nu pågått sedan januari. Det är ett paket som är både tämligen omfattande och också ganska tekniskt.

Det estniska ordförandeskapet hade först som ambition att man skulle nå en allmän inriktning nu i december, men så kommer inte att ske, utan vi kommer att få en uppdatering. Anledningen är att det finns för många utestående frågor kvar att lösa.

Jag kan kortfattat beskriva vad paketet innehåller. Det är förslag på två områden. För det första föreslås ändringar i EU:s regler om kapitalkrav för banker. För det andra handlar det om vilka regler som gäller vid krishantering rörande banker. Förslagen på båda områdena ska dessutom uppdatera EU:s regler med nya globala standarder från Baselkommittén.

För svensk del är det viktigaste att kapitaltäckningskraven för bankerna speglar de risker som finns i bankernas verksamhet och att medlemsstater har möjlighet att ta hänsyn till landsspecifika risker. När det gäller kapitaltäckningsdelen handlar det om Finansinspektionens möjlighet att ställa kapitalkrav. När det gäller krishanteringsdelen handlar det om hur Riksgäldskontoret ska kunna ställa de krav som behövs för att hantera den dag de får problem, med så små effekter som möjligt på den reala ekonomin.

Ett annat förslag som regeringen särskilt välkomnar syftar till att öka proportionaliteten i kraven, det vill säga att underlätta de administrativa kraven och förenkla för små banker, till exempel de svenska sparbankerna.

Det handlar alltså om att administrativt underlätta för dem men inte om att sänka kapitalkraven.

De här frågorna är delar i en större förhandling. Det finns många olika aspekter på förslagen. Även om bankpaketet kommer att gälla för hela EU är det en del i färdplanen för att färdigställa bankunionen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Från svensk sida tycker vi att det är viktigt att balansen och helheten bli bra. Här har det nåtts en hel del framsteg under hösten, särskilt vad gäller kapitaltäckningsdelen. Vår bedömning är att paketet som det ser ut nu i allt väsentligt skulle leda upp till Sveriges viktigaste krav och leda till att vi uppnår en bra helhet, men vi är som sagt inte framme där än.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt c, Nödlidande lån.

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Precis – dåliga lån. Här ska rådet få en lägesuppdatering om arbetet med den handlingsplan som finns när det gäller dåliga lån. Det är en handlingsplan som rådet enades om i juli.

Många banker i EU har problem med höga nivåer av dåliga lån, alltså lån som företagare eller hushåll har svårt att betala tillbaka. Delvis härstammar detta från finanskrisen, men den svaga ekonomiska utvecklingen i Europa sedan dess har förvärrat problemen. Mot bakgrund av detta togs det under våren fram en rapport för att kartlägga problemen och diskutera möjliga åtgärder. Det ledde fram till de slutsatser som antogs i juli i år. Nu är det bestämt att handlingsplanen ska följas upp regelbundet. Det är detta som kommer att hända nu i december.

Jag tror inte att det blir någon stor diskussion om detta.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Önskar finansministern kommentera någon av dessa?

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej. Under punkten om aktuella lagstiftningsförslag är det bara helt vanlig information som vi får regelbundet. Under punkten om moms paketet kom det ett förslag från kommissionen i går. Det kom ganska sent, så vi har inte hunnit analysera det. Vi kommer naturligtvis tillbaka till nämnden när det ska upp för diskussion. Nu på tisdag är det bara ett informationsärende.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Rådets slutsatser om en EU-förteckning över icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I maj förra året fick uppförandekodgruppen ett mandat av Ekofin att arbeta med frågan för att upprätta en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner i tredjeländer och överväga motåtgärder på EU-nivå. I november för ett år sedan antog Ekofinrådet slutsatser som innehöll kriterier för urval när det gäller vilka länder som närmare skulle granskas, liksom allmänna riktlinjer för den fortsatta processen.

Baserat på den granskning som har gjorts i uppförandekodgruppen ska Ekofin nu upprätta en lista över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner och anta rådsslutsatser om detta. Uppförandekodgruppen har också övervägt om samordnade motåtgärder ska användas i förhållande till de jurisdiktioner som placeras på listan. Man har analyserat olika tillvägagångssätt för att åstadkomma detta. Det handlar om motåtgärder både inom och utom skatteområdet.

Vad gäller motåtgärder på skatteområdet föreslås att medlemsstaterna ska tillämpa minst en administrativ åtgärd, till exempel förstärkt skattekontroll, i förhållande till de aktuella jurisdiktionerna. Dessutom kan medlemsstaterna välja att tillämpa någon eller några av ett antal uppräknade materiella motåtgärder. Man ska i uppförandekodgruppen under nästa år fortsätta att diskutera ytterligare motåtgärder på skatteområdet.

Rådsslutsatserna innehåller vidare en förteckning över de jurisdiktioner som ska placeras på listan. Här är det viktigt att säga att listan är av dynamisk karaktär – den rör på sig, alltså. Listan uppdateras om och när ny information blir tillgänglig.

Det finns en del jurisdiktioner som gjort åtaganden på hög politisk nivå om att åtgärda brister. De kommer då inte att placeras på listan. Arbetet med listan har lett till att ett betydande antal jurisdiktioner har lämnat in sådana åtaganden. Det kan också bli ytterligare länder som lämnar in åtaganden fram till tisdag. Då kommer de att beaktas på Ekofinrådets möte.

Framöver är det uppförandekodgruppen som kommer att övervaka att jurisdiktionerna också genomför åtgärderna i praktiken. Rådsslutsatserna innehåller därför också riktlinjer för hur arbetet med att övervaka jurisdiktionerna ska gå till. Regeringens bedömning är att man kan ställa sig bakom slutsatserna.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 13 ORDFÖRANDE:

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

– >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

– >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

– >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

– >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
- >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Dagordningspunkterna 8, 9 och 10 är hanterade som A-punkter.

Vi kommer då in på dagordningspunkt 11, Rådets beslut/rekommendation om genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här har kommissionen i vanlig ordning gjort nya bedömningar av offentliga finanser i EU:s medlemsstater. De visar på förbättrade offentliga finanser i Storbritannien, vars budgetunderskott är nu under 3 procent.

Kommissionen rekommenderar därför att man ska upphäva förfarandet vid alltför stora underskott för Storbritannien.

Vad gäller Rumänien visar bedömningar att offentliga finanser inte har förbättrats. Landet befinner sig nu i den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten med ett underskott som bedöms vara nära att överstiga 3 procent både 2016 och 2017. Därför rekommenderade kommissionen Rumänien i våras att vidta åtgärder inom ramen för det man kallar förfarande vid betydande avvikelser. Enligt de nya bedömningarna har inga framsteg gjorts, och därför rekommenderar kommissionen att rådet ska fastställa att inga åtgärder har vidtagits samt ge en ny rekommendation till Rumänien för 2018.

Regeringen kan ställa sig bakom beslutet om Storbritannien och om beslutet att inga åtgärder vidtagits i Rumänien. Regeringen ställer sig också bakom den nya rekommendationen till Rumänien.

Anf. 17 ORDFÖRANDE:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Den europeiska planeringsterminen 2018.

Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska Ekofin ha en första diskussion inom den europeiska terminen. Den 22 november publicerades de dokument som utgör startskottet på den årliga processen. Det handlar om tillväxtöversikten, den årliga förvarningsrapporten och kommissionens förslag till rekommendationer på euroområdet.

Jag börjar med tillväxtöversikten. Kommissionen föreslår i princip samma prioriteringar som förra året, det vill säga att öka investeringarna, fortsätta med strukturreformerna och bedriva en ansvarsfull finanspolitik.

Nytt för i år är att den europeiska pelaren för sociala rättigheter är en del av den europeiska terminen, men den ska följas upp inom de sysselsättnings- och socialpolitiska delarna av terminen. De behandlar vi inte på Ekofin utan de behandlas på Epsco. Ni kommer att få ett samråd inför det mötet senare i dag.

Regeringen tycker att prioriteringarna i tillväxtöversikten är relevanta, och vi kan på ett övergripande plan ställa oss bakom dem. Vi tycker samtidigt att det är viktigt att medlemsstaternas befogenheter och kompetens som rör den ekonomiska politiken, inklusive skatteområdet, sysselsättningspolitiken och de sociala frågorna, även i fortsättningen ska respekteras.

Den andra delen är förvarningsmekanismen. Där är Sverige ett av de tolv länder som blir föremål för så kallad djupgranskning för möjliga makroekonomiska obalanser på samma sätt som vi har varit tidigare år. Precis som tidigare år är kommissionens bedömning att det finns risker med hög skuldsättning bland hushållen och höga bostadspriser i Sverige. Regeringen välkomnar förvarningsrapporten och de kommande djupgranskningarna.

Den tredje delen är rekommendationer för euroområdet. Där får de fem rekommendationer. I år uppmanar kommissionen euroområdet att som helhet bedriva en överlag neutral finanspolitisk hållning.

I en rekommendation nämner kommissionen arbetet med förslaget om en gemensamt konsoliderad bolagsskattebas. Här är regeringens och Sveriges ståndpunkt vad gäller CCCTB känd sedan tidigare i riksdagen. Den har naturligtvis inte förändrats. Vi håller inte med om kommissionens beskrivning att CCCTB skulle vara ett kraftfullt verktyg för att bekämpa skatteundandragande och ett sätt att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Samtidigt riktar sig rekommendationen till euroländerna, och det är de som har beslutsrätt i frågan. Vi har därför begränsade möjligheter att påverka vad som skrivs i den rekommendationen.

Anf. 19 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag anmäler avvikande mening i enlighet med tidigare framförda motivering för varför vi motsätter oss den europeiska planeringsterminen.

Anf. 20 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen!

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 13, Övriga frågor. Önskar finansministern tillägga något?

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja! Europeiska investeringsbankens president Werner Hoyer ska presentera ett förslag om att etablera en europeisk utvecklingsbank. Det förväntas innebära att den inomeuropeiska och utomeuropeiska utlåningen inom Europeiska investeringsbanken ska separeras. Målet på sikt är att skapa en särskild fond för den utomeuropeiska utlåningen, någon form av global europeisk utvecklingsbank.

Hittills har informationen från EIB varit begränsad, och det är många frågor som utestår. Punkten är uppsatt som en informationspunkt på mötet. Här är det naturligtvis viktigt att få mer information innan EIB går vidare med att utveckla den idé. Hittills har informationen varit sparsam. Vi ser fram emot utökad information.

Anf. 22 JENS HOLM (V):

Var kommer beslutet om en sådan bank att fattas? Är det i rådet eller i EIB? Vilka kommer att bestämma över kriterierna, vilket slags utlåning man ska syssla med och så vidare?

Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är EIB:s guvernörsstyrelse som fattar beslutet. Guvernörerna är ofta finansministrarna.

Anf. 24 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen, och tack för er medverkan vid dagens sammanträde. Jag önskar er alla en trevlig helg.

§ 2 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Peter Eriksson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 24 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 4–5 december 2017

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Vi återupptar vårt sammanträde och hälsar statsrådet Peter Eriksson välkommen till EU-nämnden.

På dagordningen har vi först återrapporten från mötet i rådet den 24 oktober. Önskar statsrådet tillägga något? Nej. Det finns heller inga frågor.

Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den 4–5 december. Först på den dagordningen har vi punkt 3, Berecförordningen.

Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Det handlar om regleringsorganet Berec, som är ett organ för samarbete mellan EU-ländernas nationella regleringsmyndigheter. De har sedan 2010 arbetat för att underlätta en enhetlig tillämpning av EU:s regelverk och därmed främja utvecklingen av en inre marknad för elektroniska kommunikationer.

Kommissionens förslag till förordning är en del av det översynspaket som presenterades i september 2016, där också ett nytt direktiv för elektroniska kommunikationer ingår. Berecs uppgifter följer av bestämmelserna i direktivet medan förordningen reglerar Berecs organisation och funktionssätt.

I sitt förslag lade kommissionen fram förändringar som bland annat skulle innebära att Berec skulle få status av EU-myndighet samt utgöra en egen juridisk person. Detta har mött starkt motstånd bland rådets medlemmar. En bred majoritet av medlemsstaterna har ansett att dagens system fungerar bra och därmed inte ställt sig bakom några ändringar av Berecs nuvarande mandat, funktionssätt eller ansvarsområden.

Regeringen har inte velat gå med på att göra Berec till en EU-myndighet men har stött kommissionens strävan att stärka Berecs roll i samordningen av regleringen på europeisk nivå. Vår linje har dock inte fått något större genomslag i rådet. I rådets position i förhandlingen av kodexen för elektroniska kommunikationer görs tydligt att Berec ska fortsätta vara ett rådgivande organ som inte har mandat att fatta bindande regleringsbeslut.

Regeringen ser därför ingen orsak att göra stora förändringar i hur Berec är organiserat och kan därmed ställa sig bakom ordförandeskapets kompromisstext.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förordningen om integritet och elektronisk kommunikation.

Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Här handlar det om ett förordningsförslag om respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i elektronisk kommunikation.

Förslaget är fortfarande i sin inledningsfas. Som jag berättade inför TTE-rådsmötet i juni syftar det till att ersätta och förnya de nuvarande reglerna i e-dataskyddsdirektivet.

Förslaget syftar också till att skapa nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och stärka förtroende och säkerhet på den digitala inre marknaden.

Punkten är även denna gång endast en presentation av ordförandeskapets lägesrapport. Samtliga artiklar har gått igenom ett första varv. Det har hållits flera möten och workshoppar av informativ och kunskapsbyggande karaktär.

Som det estniska ordförandeskapet sammanfattat finns det mycket och viktigt arbete kvar att göra avseende i princip samtliga frågor i förslaget.

Regeringen avser att även denna gång notera lägesrapporten.

Anf. 29 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Förordningen om det fria flödet av uppgifter.

Anf. 30 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Den 13 september i år lade kommissionen fram ett förslag till förordning för att främja fritt flöde av data i EU. Förslaget är en viktig del i kommissionens digitala inre marknadsstrategi, som är en del i regeringens övergripande EU-prioriteringar. Strategin omfattar en rad olika åtgärder för att anpassa EU:s inre marknad, regelverk och instrument till de nya förutsättningar för gränsöverskridande handel som digitaliseringen skapar.

Förslaget till förordning syftar till att främja det fria flödet av data genom att undanröja omotiverade och oproportionerliga lokaliseringsskrav i EU:s medlemsstater. Lokaliseringsskraven kan utgöras av en lag eller annan författning som begränsar lagring eller bearbetning av data till ett visst geografiskt område eller en viss jurisdiktion.

Kommissionen menar att kraven i praktiken blir en form av digitala gränskontroller som riskerar att begränsa tillgången för näringsliv och offentlig verksamhet till innovativa datatjänster och att de utgör hinder för molnföretag, särskilt startup-företag och små och medelstora företag, att växa och få möjligheten att centralisera sina data.

Sverige har tillsammans med en rad andra likasinnade länder aktivt verkat för att få ett förslag på plats, och regeringen har välkomnat kommissionens förslag.

Regeringen ser fria dataflöden som en förutsättning för en välfungerande digital inre marknad och för en europeisk dataekonomi liksom för vår innovations- och konkurrenskraft. De flesta företag, oavsett sektor, är i dag beroende av fria och gränsöverskridande dataflöden i sin verksamhet.

Regeringen ser därför positivt på att omotiverade eller oproportionerliga lokaliseringsskrav undanröjs, att krav inte ska ställas på var data lagras eller behandlas fysiskt inom unionen och att EU får ett

enhetligt regelverk för det fria dataflödet inom unionen. Det är positivt för utvecklandet av den digitala ekonomin i EU och för vår konkurrenskraft och vårt näringsliv.

Vid rådsrådet den 4 december ska en policydebatt hållas utifrån tre frågor som det estniska ordförandeskapet förberett och som ska ha kommit ledamöterna till handa.

Samtidigt som regeringen välkomnar förslaget anser regeringen att utrymme bör finnas för nödvändiga undantag från huvudregeln om fritt flöde av data. Regeringen anser att möjligheten att behålla eller införa lokaliseringsskrav med hänsyn till undantagsgrunden allmän säkerhet, vilket i enlighet med rättspraxis omfattar bland annat nationella säkerhetsintressen, ska garanteras för medlemsstaterna. Regeringen anser således att även verksamheter som avser det militära försvaret eller rikets säkerhet vilka faller inom ramen för medlemsstaternas kompetens självfallet också kan utgöra en grund för undantag.

Behöriga myndigheters möjlighet att tillgå data i kontrolländamål ska inte heller behöva påverkas av var inom unionen data fysiskt befinner sig. För regeringen är det viktigt att behöriga myndigheters möjlighet till åtkomst till data för effektiv kontroll inte försämrats utan upprätthålls och säkerställs genom förslaget.

Regeringen ser vidare positivt på att inga betungande krav på portabilitet införs på de privata aktörerna med hänvisning till vikten av att förslag från kommissionen ska vara evidensbaserade och annars riskerar att medföra en snedvridning av konkurrensen.

Samtidigt ser regeringen positivt på att på ett övergripande plan främja ökad dataportabilitet för att öka möjligheterna för användare att flytta data och välja fritt mellan tjänsteleverantörer för datalagring och -behandling.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Tack för presentationen!

Ministern säger att Sverige verkar för att oproportionerliga krav ska tas bort och att det ska finnas ett enhetligt europeiskt system. Det är väl bra att data kan flöda så fritt som möjligt, så jag tycker att det är en viktig ingång.

Samtidigt vet vi att persondata är viktiga för den personliga integriteten. Vi vill ju inte att data ska hamna i fel händer. I synnerhet kan persondata om en individ förefalla oproblematiske, men då man lägger samman alla persondata kan man lätt lägga pussel om människors liv.

Jag har två frågor.

Den första gäller det ministern säger om att man ska kunna göra undantag för den allmänna säkerheten. Där ska medlemsländer kunna ha hårdare krav om jag förstod det rätt. Men jag undrar om det inte är rimligt att medlemsländer också ska ha rätt att ställa hårdare krav för att värna den personliga integriteten.

Den andra frågan är helt enkelt om ministern inte tycker att det kan finnas en risk att den personliga integriteten äventyras om man går för långt med det här. Eller är den med det här förslaget helt och hållet säkrad?

Anf. 32 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Som jag ser det berör detta snarare ett annat direktiv – det som handlar om integritet och privacy.

Det här handlar om hinder för att över huvud taget kunna flytta data fritt mellan länderna. Det behandlar på det sättet inte de personliga integritetsfrågorna utan om det är rimligt att enskilda länder ska kunna sätta upp hinder för att till exempel myndighetsdata ska kunna lagras i andra länder eller flyttas mellan länder.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi har kommit till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Där finns det ett antal delpunkter. Finns det något där som statsrådet önskar tillägga?

Anf. 34 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Jag har inget som jag känner att jag behöver ta upp, men jag svarar gärna på frågor.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger inga frågor.

Då får vi tacka statsrådet och medarbetare för deras medverkan vid dagens sammanträde och önska er en trevlig helg.

Anf. 36 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Tack detsamma!

§ 3 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Tomas Eneroth

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 8 juni 2017

Återrapport från informellt ministermöte den 20–21 september 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 4–5 december 2017

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, statsrådet Tomas Eneroth med medarbetare, till dagens EU-nämndssammanträde! Först på vår gemensamma dagordning har vi återrapport från möte i rådet den 8 juni och det informella ministermötet den 20–21 september. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 38 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag har inget annat att tillägga än att det är kul att vara här för första gången och att ni har fått skriftliga återrapporter från både den 8 september, när jag inte var där, och den 20–21 september, när jag var på plats.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till information och samråd inför mötet den 4–5 september. Först på dagordningen har vi dagordningspunkt 7, Paketet om rörlighet.

Anf. 40 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ni vet allihop att det estniska ordförandeskapet har lett förhandlingarna om ett antal förslag som rör det så kallade mobilitetspaketet, eller paketet för rörlighet. Det innehåller en mängd olika rättsakter som gäller tillträde till yrket, tillträde till marknaden, hyrfordon, hela frågan om brevlådeföretag, regler för tillfälliga inrikes transporter och cabotage.

Förslaget berör också en mängd olika rättsakter som är kopplade till sociala aspekter. Det gäller förordningar om kör- och vilotider och färdskrivare, direktivet om kontroll av kör- och vilotider samt specialregler för utstationering av förare.

Förhandlingarna har kommit en bra bit på väg, men mycket återstår innan rådet är redo för någon allmän inriktning. Det var faktiskt egentligen inte heller ordförandeskapets avsikt eller ambition; målsättningen har i stället varit att lägga fram en lägesrapport för rådet i december. Den lägesrapport som ordförandeskapet har sammanställt speglar på ett bra sätt hur förhandlingarna har varit och vad man har kommit fram till.

Det var egentligen bara det jag ville säga. Diskussionerna kommer att fortsätta.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Paketet om rörlighet I, Direktiven om Eurovinjett och EETS – vägavgifter.

Anf. 42 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Vid mötet den 5 december kommer det att hållas en riktlinjedebatt om eurovinjetten och vägavgifter. Detta omfattar förslaget om Eurovinjettdirektivet, ändringar av EFC-direktivet och i viss mån också förslaget till reviderat EETS-beslut. Ändringsförslagen har ni fått i två Fakta-PM som tillställdes riksdagen i somras. Jag tänker inte gå igenom det mer noggrant utan går direkt in på eurovinjetten.

Där har vi haft en överläggning i skatteutskottet med förslag till revidering av Eurovinjettdirektivet. Skatteutskottet beslutade enhälligt att göra ett tillägg till regeringens förslag till svensk ståndpunkt inför de fortsatta förhandlingarna. Ståndpunkten kommer då att se ut så här:

”Klimatet är en av mänsklighetens största utmaningar och särskilda insatser krävs för att minska utsläppen av växthusgaser inom transportsektorn. Sverige stödjer därför kommissionens ambition att utveckla principen om att förorenaren ska betala genom en prissättning av koldioxid.” Tillägget lyder: ”System för prissättning bestäms av de enskilda medlemsländerna.”

Vidare: ”Eurovinjettdirektivet bör vara flexibelt och anpassat för medlemsstater med låg trafikintensitet, glest befolkade områden, långa avstånd och stora vägnät.

När det gäller användning av intäkter kan regeringen acceptera formuleringen i dagens direktiv. Sverige kan inte acceptera de delar av förslagen som innebär att intäkter ska användas på visst vis, då detta strider mot Sveriges budgetprinciper.

Sverige motsätter sig inte att medlemsstaterna ges möjlighet att stegvis sänka de gällande minimiskattenivåerna till 0 kr om detta blir en konsekvens av utvecklingen av principen att förorenaren betalar.”

Med detta lämnar jag Eurovinjettdirektivet, och om det är okej går jag över till EFC-direktivet. Där är regeringen preliminärt positivt inställd till de ändringar som föreslås. Det är viktigt att den europeiska vägtransportmarknaden fortsätter att integreras.

Vår preliminära bedömning är att svensk lagstiftning utan några större svårigheter eller kostnadskonsekvenser ska kunna anpassas till det nya regelverket. Regeringen kommer dock att fortsätta att analysera konsekvenserna, även av att inkludera vägtullssystem som inte kräver ombordenhet.

En annan fråga som vi undersöker är eventuella svårigheter kopplade till den svenska offentlighetsprincipen och dataskyddsfrågor i samband med informationsutbyte mellan medlemsstaterna.

När det gäller revideringen av EETS-beslutet föreslår kommissionen att 24-månaderskravet ska tas bort. Regeringens preliminära bedömning är att det vore positivt om kravet togs bort. Det utgör nämligen ett hinder mot att driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullssystem i hela unionen på sikt ska kunna bli verklighet.

Samtidigt måste effekterna av förslaget för små och perifera medlemsstaters marknader givetvis beaktas, och frågan om åtgärder för att öka dessa marknaders attraktionskraft behöver eventuellt övervägas.

Regeringen anser att förslaget om ett automatiskt system för utbyte av information mellan medlemsländerna gällande betalningsskyldiga som inte betalat sin vägtull är bra. För Sveriges del skulle de positiva effekterna dock vara ännu större om utbytet av uppgifter skedde redan i samband med

att betalningsskyldigheten inträffar. Men det förslag som nu presenteras är, som jag sa tidigare, ett steg i rätt riktning.

Anf. 43 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag tänkte uppehålla mig vid Eurovinjettfrågan. Även om det rör sig om ganska teknisk materia handlar detta i grund och botten om en förändring av eurovinjetten mot en tvingande europeisk kilometerskatt eller avgift. Sverige har ju i dag tidsbaserade vägavgifter, och EU föreslår nu ett tvång att övergå till avståndsbaserade vägtullar.

Även om det råder viss begreppsförvirring i fråga om tull och avgift handlar detta i någon mån om att det, om man vill ta ut avgifter i framtiden, ska vara tidsbaserade avgifter; detta är kravet från EU.

Jag vet från tidigare diskussioner i trafikutskottet, där vi i och för sig inte har haft överläggningar men alltså diskussion om detta, att regeringen har välkomnat denna inriktning från EU:s sida. Från Moderaternas och Alliansens sida har vi snarare en ganska negativ inställning till kilometerskatt och kilometeravgifter; det är väl bekant sedan tidigare.

Nu har det under överläggningen i skatteutskottet gjorts ett tillägg, och jag tänkte bara försäkra mig om att vi gör samma tolkning av den tillagda meningen. Annars kan vi behöva anmäla en avvikande mening från Alliansens sida.

Tillägget från skatteutskottets överläggningar är att systemet för prissättning bestäms av enskilda medlemsländer. Detta kan tolkas lite olika, men för Alliansen är det viktigt att Sverige motsätter sig ett tvång att övergå till en europeisk kilometerskatt eller kilometeravgift. Sverige ska alltså motsätta sig en utfasning av vägavgifter till förmån för vägtullar.

Är det så vi ska tolka tillägget som överenskommit i skatteutskottet, eller har vi olika uppfattningar här? I så fall bör vi nog anmäla en avvikande mening, för vi vill alltså inte ha en europeisk kilometerskatt.

Anf. 44 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Nej, det sista ställningstagandet är nog väl bekant; det är alldeles sant.

Eftersom jag inte var med i skatteutskottet tänker jag att Leif Jakobsson, som var den som föredrog detta där, kan redogöra för diskussionerna.

Anf. 45 Statssekreterare LEIF JAKOBSSON:

Låt mig först säga att eurovinjetten som sådan är ett samarbete mellan ett antal länder. Vi har nu under en tid sett att allt färre är med i detta samarbete, så oavsett vad direktivet säger faller själva grunden för eurovinjetten bort. Tyskland och Belgien har lämnat samarbetet, och i Nederländerna förs en diskussion om att göra det för att gå över till avståndsbaserade avgifter. Nederländerna är särskilt intressant eftersom det är de som administrerar och hanterar hela systemet åt oss och de andra länder som deltar i Eurovinjettsamarbetet.

I dag ger eurovinjetten intäkter på ungefär 900 miljoner om året, som tas ut för användning av framför allt TEN-T-vägarna.

Det är lite svårt att avgöra mitt tolkningsföreträde när det gäller inbörden i tilläggsmeningen eftersom den lades fram av ordföranden i skatteutskottet, men regeringens uppfattning är att vi ska se till att skaffa oss så

mycket flexibilitet att vi kan beskatta både slitage och naturligtvis utsläpp i Sverige på ett sätt som passar oss. Det är väl så man ska se både den mening som lagts till och de följande meningar som fanns redan från början om att betona att Sverige är ett land med lite trafik och långa avstånd som är glest befolkat. Detta är själva utgångspunkten.

Det andra direktivet är ett rent skattebeslut som fattas med enhällighet. Det handlar om att på fem år sänka miniminivån för fordonsskatten till noll, med 20 procent om året.

Anf. 46 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Det var just därför jag ställde frågan. Frågan är väl vem som avgör tolkningen av meningen. Detta häver ju mandatet till regeringen.

Jag vet att regeringen har en ambition att införa en nationell kilometerskatt, och den diskussionen och debatten kan vi ha någon annanstans. Men vad vi motsätter oss i detta sammanhang är att man från EU:s sida, vilket regeringen också har hänvisat till som en del i sin övergång till kilometerskatt, vill införa en obligatorisk form av avståndsbaserad avgift.

Detta vänder vi oss i grund och botten emot. Länder som vill ha en avståndsbaserad vägavgift får gärna ha det, men vi tycker att möjligheten att bibehålla en tidsbaserad avgift, som Sverige har i dag, bör finnas kvar. Det var nog Alliansens uppfattning i skatteutskottet att den mening man lade till om att systemet för prissättning ska bestämmas av de enskilda medlemsländerna också skulle syfta på detta. Om regeringen stöder kommissionens ambition att fasa ut vägavgifter till förmån för vägtullar, det vill säga att det i framtiden blir obligatoriskt med avståndsbaserade avgifter, kan vi inte stå bakom den ståndpunkten utan måste anmäla en avvikande mening.

Sverige har ju redan i dag har en egen modell för koldioxidbeskattning, och vi har farhågor för att det skulle kunna bli en dubbelbeskattning – utöver det faktum att Sverige förstås har en helt annan situation rent geografiskt än till exempel Holland och andra mindre länder i Europa. Sverige har längre avstånd, helt enkelt.

Anf. 47 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Detta är alldeles sant. Jag tror att bakgrunden till tillägget är väl känd, och även tolkningen. Vi måste ändå kunna vara förhandlingsbara under den inledningsrunda som nu pågår, och utgångspunkten är naturligtvis att inte påbörja förhandlingsrundan med att låsa fast oss för mycket. På detta sätt skapar vi också en möjlighet att få förståelse för den svenska positionen. Och, som sagt, vi bestämmer prissättningen enskilt; det gör varje medlemsland.

Anf. 48 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag har förstås respekt för att man ska vara gångbar i en förhandling. Men man får också ha respekt för att EU-nämnden måste skicka ett mandat som i någon mån går att förstå. Uppfattningen från vår sida är att Sverige inte kan stödja en obligatorisk övergång till en avståndsbaserad modell. Det är så jag tolkar kommissionens förslag eftersom man uttryckligen säger att man vill fasa ut vägavgifter till förmån för vägtullar. Rätta mig om jag har fel!

Det viktiga från Alliansens sida är att Sverige även fortsättningsvis har rådighet över vilken form av avgiftssystem vi väljer.

Anf. 49 Statssekreterare LEIF JAKOBSSON:

Förslaget innebär att man fasar ut vinjetter, inte bara på tung trafik utan även på personbilar. Att det som Danmark diskuterar att införa och att komma med ett förslag om 2027 inte längre är okej är inte samma sak som att EU inför en obligatorisk avståndsbaserad avgift. Det är upp till varje land att fatta beslut om detta, så begreppet ”obligatorisk” finns inte. EU bestämmer inte att man *ska* ha det och inte heller att man *inte* kan ha fordonsskatt på det sätt som vi har i dag. Det man gör är att man tar bort minimiskattenivån. Den rådigheten finns alltså fortfarande kvar för Sverige, så som det är formulerat nu.

Anf. 50 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag är medveten om att det inte är obligatoriskt, men det som är obligatoriskt är att en modell för att ta ut avgifter för fordon som införs i framtiden alltså inte, som i Sverige i dag, ska vara tidsbaserad, utan avståndsbaserad. Det är ju kravet, i och med att det från kommissionens sida också framgår att man vill fasa ut dagens vägavgifter till förmån för vägtullar.

Alliansens uppfattning är alltså att vi i Sverige själva ska råda över huruvida vi vill ha tidsbaserade eller avgiftsbaserade system i framtiden. Detta ska inte kunna vara ett sätt att bakvägen föra in krav på kilometerskatt i Sverige. Vi måste kunna ta betalt för fordon även i framtiden och även kunna göra det tidsbaserat. Därför vill vi lägga fram en avvikande mening: Sverige motsätter sig förslaget om att vägavgifter fahas ut till förmån för vägtullar. Addera den meningen till den svenska standpunkten!

Anf. 51 BIRGITTA OHLSSON (L):

Jag ska bara säga att Liberalerna instämmer i Moderaternas standpunkt.

Anf. 52 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Jag instämmer i det Jessica sa och i den avvikande meningen, så att man inte får med sig från nämnden att Sverige ska driva på en avståndsbaserad vägavgift, en så kallad kilometerskatt. Jag instämmer i den gemensamma avvikande meningen.

Anf. 53 ESKIL ERLANDSSON (C):

Även vi instämmer i den avvikande uppfattning som Jessica har redovisat.

Anf. 54 MARIE GRANLUND (S):

Jag vet inte om vi kan ajournera sammanträdet, för det verkar vara missförstånd om vad beslutet egentligen innebär. Kan man ta ett par minuter bara för att försöka reda ut detta? Eller det kanske inte är gångbart.

Jag vet inte. Men det känns som att vi pratar om samma sak men att vi uppfattar det på olika sätt.

Anf. 55 ORDFÖRANDE:

Det är en diskussionspunkt, men självklart är det bra att vi förstår vad vi diskuterar, så att det inte råder några oklarheter innan vi landar i någon form av sammanfattning av nämndens stöd för en inriktning.

Anf. 56 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi ansluter oss till Moderaternas linje.

Anf. 57 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Nu vet vi att vi har majoritet i utskottet i denna fråga. Det är alltså viktigt i detta fall att markera att vi har ett medskick, en avvikande mening.

Anf. 58 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag blir väldigt förvånad, eftersom det fanns en stor enighet i skatteutskottet om positionen. Där var man överens om detta. Sedan frångår man den positionen i EU-nämnden. Det är det första.

Det andra är att tolkningen är tydlig. Det är upp till varje medlemsland att bestämma prissättningen. Det var också det som enigt markerades i skatteutskottet. Det blir lite underligt om vi får en ordning där positionerna förändras någon dag senare.

Återigen: Sannolikheten att kommissionen skulle föreslå något obligatoriskt system i en eller annan riktning finns inte. Det innebär i så fall att vi får en svensk position som blir obsolet i den meningen. Om det är ett missförstånd är det naturligtvis en sak. Sedan finns det alla andra tillfällen i världen att föra en diskussion om vägslitageskatt eller annat. Men detta är inför den inledande riktlinjedebatten om utfasningen av eurovinjetten. Då blir en sådan ståndpunkt lite annorlunda, skulle jag vilja säga.

Jag vill be att ni ändå funderar lite på vad det är ni håller på att göra i detta läge, när man i skatteutskottet så tydligt var överens om formuleringen.

Anf. 59 ORDFÖRANDE:

Jag ska säga något innan jag ger ordet till Jessica Rosencrantz. Det finns olika uppfattningar här. Det är kanske läge att ajournera sammanträdet för att se om vi gemensamt med departementet och statsrådet kan hitta en formulering som tillmötesgår alla.

Anf. 60 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Ja, det är möjligt, men å andra sidan kanske vi kan reda ut det här och nu.

Jag och statsrådet har haft ganska många diskussioner om eurovinjetten tidigare där vi har varit överens om att vi inte är överens – om jag ska citera de diskussionerna.

Sedan har det lite lustigt blivit så att frågan inom en vecka har flyttats från trafikutskottet till skatteutskottet. Det är klart att det blir rätt svårt att

försöka läsa in sig på vad exakt ett nytt förslag innebär. Men vi kan gärna försöka reda ut om det är så att jag har feltolkat förslaget från kommissionen.

Kommissionens förslag är alltså att vägavgifter ersätts av vägtullar, att vägavgifter gradvis fasas ut till förmån för vägtullar på de nät som används för internationella transporter. Jag tycker att det är ganska tydligt att man då vill övergå från det tidsbaserade systemet till det avståndsbaserade systemet.

Vi från Alliansens sida motsätter oss ett krav på att man ska övergå till avståndsbaserade avgifter. Det är inte obligatoriskt för medlemsstater att införa detta. Men om en medlemsstat inför en avgiftsmodell måste den vara avståndsbaserad, enligt kommissionens nya förslag. Det motsätter vi oss.

Jag tror inte att det kan tolkas på annat sätt. Nu läser jag innantill i kommissionens förslag. Vi har troligen olika uppfattningar. Vi tycker alltså inte att det måste vara avståndsbaserade avgifter om medlemsstater vill ta ut avgifter för fordon. De bör även i framtiden kunna vara tidsbaserade. Det är anledningen till vår avvikande mening.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Då föreslår jag att vi ajournerar sammanträdet ett antal minuter och ser om vi kan hitta någonting som samlar EU-nämndens uppfattning.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 10.06 på förslag av ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 10.15.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet för återupptaget.

Anf. 63 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Tack för bra diskussioner! Det är det här som är hela poängen – att vi ska hitta samråd. Det är bara synd att vi inte kunde göra det redan i skatteutskottet. Poängen är ju att man förankrar ståndpunkter där.

Nu är vi där vi är, och i stället för att hamna i ett läge där vi riskerar att Sverige får sitta vid sidan av och inte delta i förhandlingarna kompletterar vi i stället med en formulering som lyder: Valet mellan tidsbaserade och avståndsbaserade avgifter ska vara upp till varje enskilt medlemsland.

Den lägger vi i så fall direkt efter det som är skatteutskottets tillägg. På det sättet står det klart att detta förfogar vi själva över, och vi kommer ändå att ha en möjlighet att få den ingången i förhandlingarna. Det tycker jag är bra. Då är vi överens.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Den beslutsmening som vi använder i det här sammanhanget är: Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Detta är resultatet av dagens diskussion. Någon som önskar ordet? Nej.

Då gör jag konstaterandet att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Förordningen om skydd av konkurrensen inom luftfarten.

Anf. 65 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Som en del av kommissionens luftfartsstrategi för Europa presenterade man i juni ett förslag till ny förordning om skydd av konkurrensen inom luftfarten. Förslaget har behandlats i rådet under hösten, och vid rådsmötet ska kommissionen lämna en lägesrapport.

Den nya förordningen är tänkt att ersätta den nuvarande förordningen 868/2004 om skydd mot subventioner och illojal prissättning från flygbolag från tredjeland. Enligt det förslag man lägger fram ska finansiella avgifter eller andra gottgörande åtgärder kunna beslutas om det efter en undersökning visar sig antingen att ett internationellt avtal med bestämmelser om konkurrens överträtts eller om diskriminering eller statsstöd förekommer och skada eller hot om skada har uppkommit för EU:s flygbolag. Åtgärderna ska alltid vägas mot EU-intresset.

De utestående frågorna handlar främst om var beslutanderätten ska ligga och om hot och skada ska kunna utgöra grund för undersökning eller åtgärder om förordningens påverkan på de bilaterala luftfartsavtalen och trafikrättigheterna i dessa avtal.

Lägesrapporten har skickats ut till medlemsstaterna i måndags, alltså den 27 november, och det var alltså efter att vi skickade den kommenterade dagordningen till er. Regeringens bedömning är dock att den presenterade lägesrapporten beskriver förhandlingsläget på ett korrekt sätt, och därför föreslår vi att Sverige bara noterar lägesrapporten.

Anf. 66 JENS HOLM (V):

Jag ska erkänna att jag inte har hunnit läsa lägesrapporten, men jag har ändå en fråga som jag tycker har bäring på illojal konkurrens, subventioner och så. Det gäller det här med att flyg från tredjeland egentligen ska vara inkluderade i EU:s utsläppshandelssystem. Det har de ju inte blivit eftersom tredjeländer inte vill det, och man förhandlar fortfarande om det.

Jag undrar om detta är någonting som berörs i den här lägesrapporten. Jag förstår att det är ett separat förhandlingsspår, men det rör ju precis de här frågorna om illojal konkurrens. Dessutom har det förstås bäring på miljön och klimatet, som är viktiga frågor.

Anf. 67 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag förstår frågan, men det berörs inte i detta sammanhang. Här är det trafikrättigheter, skada och den typen av regleringar, inte påverkan på utsläpp eller utsläppshandelssystem

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Rådets slutsatser om framstegen med TEN-T och FSE.

Anf. 69 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Då handlar det om rådsslutsatserna och framstegen för TEN-T och för FSE eller det som på engelska kallas CEF. Jag tycker själv att det är lite förvirrande vilket begrepp man ska använda. Detta syftar till att klargöra inriktningen för TEN-T- och FSE-programmen under nästkommande fleråriga budgetperiod i EU.

I slutsatserna konstateras att det hittills genomförda arbetet har varit framgångsrikt och att det fortsatta samarbetet inom dessa två program krävs för att vi ska ha en fortsatt ekonomisk europeisk tillväxt.

Här konstaterar vi bland annat också att bidragskomponenten i FSE-utlysningarna även i fortsättningen ska vara huvudalternativet för medfinansiering från EU till projekt i medlemsstaterna men att tillämpningen av finansiella instrument kan ske i de fall där det är lämpligt.

Regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till rådsslutsatser. Regeringen anser att rådsslutsatserna som tagits fram under det estniska ordförandeskapets ledarskap tillgodoser Sveriges intressen på ett övergripande sätt.

Anf. 70 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi har en situation där Sverige har en mycket hög EU-medlemskapsavgift, vilket man skulle kunna förhandla ned inför nästkommande budgetmandatperiod. Men det har man inte gjort hittills. Jag hoppas att man kommer att göra det vid nästa tillfälle. Riksdagens partier har i alla fall pratat mycket om att man vill ha en budgetrestriktiv process nästa gång, och jag hoppas att man kan stå upp för detta.

Det här är ytterligare ett sådan sak där EU-medlemskapet kostar mycket pengar och Sverige bidrar mycket. När nu England lämnar EU kommer vi att få ännu större utmaningar när det gäller att hålla ihop en EU-budget, och jag tycker att man ska vara försiktig med att redan nu staka ut vägen för projekt som kommer att kosta mycket pengar även framdeles.

Jag vill anmäla avvikande mening i förhållande till regeringen, eftersom det här kommer att medföra att pengar tas från svenska skattemedel i ett läge där vi inte ens vet var vi kommer att hamna i en framtida finansiering av EU:s verksamhet.

Anf. 71 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Herr ordförande! Alla vet vi att Sverige är extremt budgetrestriktiva i de här sammanhangen, och här tar vi inte heller ställning till den volym resurser vi talar om. Däremot ska vi vara medvetna om att TEN-T- och FSE-finansiering har varit viktiga delar i satsningen på svensk infrastruktur.

Även om vi tycker att huvuddragen ska vara att det ska vara en bidragskomponent har vi också blended financing, det vill säga finansiella instrument som används och kommer att användas i Sverige framöver. I det här fallet finns det inte något sådant åtagande, utan vilket Sveriges totala ekonomiska åtagande ska vara avgörs i andra sammanhang. Där är vi restriktiva; det är ingen tvekan om det.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Rådets slutsatser om digitaliseringen av transporter.

Anf. 73 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ni vet att ordförandeskapet har haft digitalisering som ett av sina huvudteman under året. Inom transportområdet har det tagits fram rådsslutsatser om digitalisering av transporter.

Slutsatserna är relativt allmänt hållna och trafikslagsövergripande inriktade. Slutsatserna stöder de digitala initiativ som redan pågår inom respektive trafikslag. I slutsatserna nämns bland annat tillgängliggörandet av öppna data, digitala protokoll, harmonisering av dokument och digital first-lösningar inom lagstiftning och regleringar.

Regeringen ser positivt på att det estniska ordförandeskapet fokuserar på digitalisering av transporter. Det är en viktig fråga. Framför allt är det en framtidsfråga, och steg som tas för att föra den här frågan framåt är positiva. Regeringen föreslår därför att Sverige stöder rådsslutsatserna.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringen ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 12, Rådets slutsatser om halvtidsöversynen av Galileo, Egnos och Europeiska byrån för GNSS.

Anf. 75 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Dessa rådsslutsatser rör halvtidsutvärderingen av Galileo, Egnos och europeiska GNSS-myndighetens prestation. Dessa slutsatser syftar till att beskriva det som åstadkommit hittills och att klargöra inriktningen för programmen under nästkommande fleråriga budgetperiod i EU.

Här konstateras bland annat att det hittills genomförda arbetet har varit strategiskt viktigt, vilka utmaningar som har funnits och att programmen även i fortsättningen ska prioriteras, detta för att Galileo och Egnos ska kunna vara fullt operationella system i framtiden.

Sverige stöder förslaget till rådsslutsatser, och regeringen anser att utkastet som nu föreligger tillgodoser Sveriges intressen på ett övergripande sätt.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Dagordningspunkt 13, Övriga frågor. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 77 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ja, faktiskt. Inte på de anmälda, men det finns ett tilläggsärende som har kommit till som rör militär mobilitet. Är EU-nämnden informerad om detta?

Anf. 78 ORDFÖRANDE:
Statsrådet är välkommen att informera.

Anf. 79 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Då ska jag passa på att informera om detta. Det handlar om att EU:s höga representant Federica Mogherini i ett meddelande till rådet och Europaparlamentet, och detta kom in sent, identifierat områden för åtgärder i syfte att förbättra militär mobilitet. Ett av flera områden som har betydelse för militär mobilitet är infrastruktur.

Den höga representanten menar att det bland annat finns ett behov av att utvärdera nuvarande infrastruktur och bland annat definiera standarder som tillgodoser militära krav. TEN-T nämns här som ett exempel.

Meddelandet kommer att följas upp i mars 2018 med en plan med konkreta förslag till åtgärder. Åtgärdsplaner kommer att tillställas rådet för politiska riktlinjer.

På transportrådet den 5 december kommer kommissionen att informera om detta meddelande.

Anf. 80 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen!

Vi har en punkt kvar på nästa dagordning. Statsrådet får därför stanna kvar för ytterligare en punkt den dagordningen.

§ 4 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Statsrådet Tomas Eneroth

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 7–8 december 2017

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på dagordningspunkt 7 under rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor.

Anf. 82 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Det här handlar om sjöarbetskonventionen och genomförande av partsavtal.

Det här är en fråga som kommer upp på Epscorådet, men eftersom sjöarbetskonventionen tydligen ligger på mitt ansvar, har jag lärt mig nu, är det jag som ska ta upp den.

Vid rådsmötet ska alltså en politisk överenskommelse beslutas om sjöarbetskonventionen som är en av ILO:s konventioner och handlar om arbets- och levnadsförhållanden ombord för sjömän.

Bestämmelserna i konventionen är redan införlivade i unionsrätten genom ett direktiv om genomförande av ett partsavtal. Nu har ILO beslutat om ett par ändringar i sjöarbetskonventionen. Parterna har därför slutit ett nytt avtal, och de har bett kommissionen att genomföra avtalet genom ett förslag till rådets beslut.

Ändringarna handlar dels om en systematisk ekonomisk trygghet för strandsatta sjömän, dels om ett system för ekonomisk trygghet vid sjömäns dödsfall eller långvariga invaliditet orsakad av skada, sjukdom med mera i arbetet.

Parterna har kommit överens om detta, och regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till politisk överenskommelse.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Då kan vi önska statsrådet och medarbetare en trevlig helg – tack ska ni ha!

§ 5 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Socialminister Annika Strandhäll

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 23 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 7–8 december 2017

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi socialminister Annika Strandhäll välkommen till dagens EU-nämndssammanträde. Först på dagordningen har vi en återrapport från mötet i rådet den 23 oktober 2017. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 85 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr ordförande! Först och främst vill jag ta tillfället i akt att beklaga att ledamöterna på vissa dagordningspunkter fick dokument inför dagens samråd först i går. Det beror helt enkelt på att vi har väntat på de officiella dokumenten inför rådet. De hade ännu inte kommit. Därför valde vi i går att skicka över de versioner som fanns för behandling inför Coreper förra veckan. Det är förklaringen till detta.

När det gäller återrapporteringen från det senaste rådsmötet den 23 oktober hänvisar jag till den rapport som nämnden har fått ta del av.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på dagordningen. Först har vi dagordningspunkt 3, Översyn av förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Anf. 87 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr ordförande! Epsco ska den 7 december besluta om en partiell allmän inriktning för de delar av förslaget till ändringar i förordning 883 som samordnar de sociala trygghetssystemen i EU. Överläggning har ägt rum med socialförsäkringsutskottet, senast den 28 november, då regeringen också fick stöd för sin föreslagna ståndpunkt.

Som jag även redogjorde för senast jag var här lades förslaget om ändrade samordningsbestämmelser fram av kommissionen den 13 december förra året. En första partiell allmän inriktning antogs vid Epscorådsrådet i oktober. Nu är det aktuellt med en ny partiell allmän inriktning. Denna gång handlar det om förslag till ändrade regler för förmåner vid långvarigt vårdbehov samt familjeförmåner. Dessa delar av förslaget har behandlats i rådsarbetsgrupp sedan i juli, och det estniska ordförandeskapet bedömer nu att man har kommit så långt att Epsco kan fatta beslut i de här delarna.

Vad gäller förslaget om familjeförmåner har regeringen länge verkat för en modernisering av de bestämmelser som samordnar framför allt de föräldrapenningliknande förmånerna. Vi tycker att det är positivt att man nu ser ut att ha enats om ett förslag som strävar efter just detta. Vi avser att verka för att vi nu kan fatta beslut. Förslaget innebär att föräldrapenningliknande förmåner ska samordnas under

familjeförmånskapitlet i förordning 883, men de ska inte samordnas mot andra kategorier av familjeförmåner. De medlemsstater som vill får anmäla att deras föräldrapenningliknande förmåner ska vara individuella förmåner. I sådana fall ska andra familjemedlemmar inte ha någon härledd rätt till förmånen. Regeringen har anmält att föräldrapenningen ska vara en individuell förmån.

De ändringar som har diskuterats för förmåner vid långvarigt vårdbehov har främst syftat till att skapa ökad klarhet och transparens för hur sådana förmåner ska samordnas. Under förhandlingarna har det tydligt uttalats att det inte finns några önskemål om att ändra det som anses vara läget i dag. Förslaget är alltså inte tänkt att innebära någon ändring i förhållande till hur samordningen för dessa förmåner går till i dag. Regeringen kommer vid mötet också att avge en särskild röstdeklaration som redogör för regeringens syn på vad läget är i dag.

Förslagen tydliggör att förmåner vid långvarigt vårdbehov ska samordnas under samma kapitel som förmåner vid sjukdom samt moderskapsförmåner och likvärdiga faderskapsförmåner. För att få bättre klarhet i vad som avses med förmåner vid långvarigt vårdbehov har det även tagits fram en definition. Avsikten är att det sedan utifrån den fastslagna definitionen ska tas fram en lista över vilka sådana förmåner som finns i respektive medlemsstat. Denna lista beslutas slutligen inte av råden utan av den administrativa kommissionen för social trygghet.

Till sist har man enats om en specialregel för kontanta förmåner vid långvarigt vårdbehov vilken riktar sig till familjer med barn med funktionsnedsättning. För att undvika överkompensation i situationer där en familj kan komma att få förmåner från två länder för samma barn har man enats om att sådana förmåner ska samordnas enligt bestämmelserna i familjeförmånskapitlet. Det innebär att en familj totalt får det högsta belopp som kan utgå från en av de berörda medlemsstaterna.

Regeringen avser att vid rådsmötet framföra ståndpunkter i enlighet med överläggningen med socialförsäkringsutskottet den 28 november. Dessa framgår också av den rådspromemoria som nämnden har fått ta del av inför dagens sammanträde. I enlighet med överläggningen tidigare i veckan bedömer alltså regeringen att förslaget om förmåner vid långvarigt vårdbehov skulle gynnas av ytterligare analyser, men kan ställa sig bakom en partiell allmän inriktning för förslaget. En förutsättning är dock att inga ändringar görs som innebär att fler förmåner omfattas av bestämmelserna eller att fler förmåner kan betalas ut vid bosättning i annan medlemsstat.

Anf. 88 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Nu har detta varit uppe för överläggning i socialförsäkringsutskottet, men vi har delvis haft frågan om föräldrapenning uppe även i arbetsmarknadsutskottet i andra delar som vi kommer till senare. Jag vill markera från Kristdemokraternas sida att vi naturligtvis anser att föräldrapenningen är en individuell rättighet. Det är den ju redan i dag i svensk lagstiftning också. EU vill dock börja lägga sig i även hur den ska fördelas, och det vänder vi oss emot. Jag tror inte att det ärende vi behandlar här i dag handlar om just det, men jag vill ändå göra den markeringen för protokollets skull.

Anf. 89 JOHNNY SKALIN (SD):
Jag hänvisar till den avvikande mening som vi framfört i socialförsäkringsutskottet denna vecka.

Anf. 90 ORDFÖRANDE:
Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.
Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Direktivet om likabehandling.

Anf. 91 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):
Herr ordförande! Vid Epscorådets möte kommer ordförandeskapet att lämna en lägesrapport om arbetet med kommissionens förslag till direktiv om skydd mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Det är en informationspunkt. Direktivet har förhandlats sedan 2008. För att förslaget ska kunna antas måste alla medlemsstater vara överens. Det krävs alltså enhällighet i rådet. Av lägesrapporten framgår att framsteg har gjorts under det estniska ordförandeskapet men att fortsatt arbete behövs.

Sverige är fortsatt positivt till direktivförslaget och har samma inställning som Sverige haft hela tiden sedan direktivet presenterades år 2008, nämligen att det är angeläget att i EU säkerställa en gemensam miniminivå av skydd mot diskriminering, oavsett diskrimineringsgrund. Sverige verkar därför för ett antagande av direktivet.

Anf. 92 ORDFÖRANDE:
Tack för informationen!
Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Rådets slutsatser om digital hälsa.

Anf. 93 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):
Herr ordförande! Det estniska ordförandeskapet har inom hälso- och sjukvårdsområdet valt att ta fram rådsslutsatser om e-hälsa. Det har länge funnits samarbete mellan medlemsstaterna på expertnivå, och det estniska ordförandeskapets arbete bygger nu vidare på detta. Den senaste gången rådsslutsatser togs fram på e-hälsoområdet var under det svenska ordförandeskapet 2009. Det samarbete som pågår mellan länderna i dag bygger i stor utsträckning på direktivet om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård, det så kallade patientrörlighetsdirektivet.

I utkastet till rådsslutsatser pekas ett antal centrala områden ut. Ett av dessa rör patienters och medborgares rättighet att få ta del av egna data. Här lyfts det fram att det inom ramen för befintlig lagstiftning måste finnas möjligheter för patienter att elektroniskt få tillgång till information från hälso- och sjukvården. Ett annat område är integritets- och informationssäkerhetsfrågor. Här belyses bland annat att det måste finnas robusta system som kan hantera dessa två aspekter på ett bra sätt. Det framhålls att en skyndsam implementering av till exempel dataskyddsförordningen och NIS-direktivet om nät- och informationssäkerhet är nödvändig.

Regeringen har en positiv hållning till slutsatserna och stöder ett fortsatt samarbete på e-hälsoområdet. Regeringen anser att utkastet till rådsslutsatser om hälsa i det digitala samhället är balanserat. Utkastet stöder ett fortsatt EU-samarbete inom e-hälsoområdet, samtidigt som det respekterar medlemsstaternas olika förutsättningar och främjar en flexibilitet rörande de insatser som behöver göras nationellt.

Sverige har fått stort gehör för de synpunkter som lämnats under förhandlingarna – bland annat gällande skrivningar om hantering och spridning av patientdata – för att bättre anpassa utkastet till EU:s dataskyddsreform eller svensk lagstiftning. Regeringens ståndpunkt är att de föreslagna rådsslutsatserna håller sig inom EU:s kompetens på hälso- och sjukvårdsområdet som den är uttryckt i artikel 168 i fördraget om EU:s funktionssätt.

Utkastet till rådsslutsatser har förhandlats vid två rådsarbetsgruppsmöten under hösten, och det har funnits en bred uppslutning bland medlemsstaterna. Information lämnades till socialutskottet den 19 september, och överläggning hölls den 21 november. Regeringen föreslår att Sverige på rådsrådet ställer sig bakom ett antagande av utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 94 ORDFÖRANDE:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 14, Rådets slutsatser om gränsöverskridande aspekter av alkoholpolitiken.

Anf. 95 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr ordförande! Det estniska ordförandeskapet har valt att prioritera framtagandet av rådsslutsatser om gränsöverskridande frågor med bäring på medlemsstaternas möjlighet att bedriva en folkhälsobaserad alkoholpolitik. Sverige har långsiktigt arbetat med det inkommande ordförandeskapet för att bibehålla alkoholfrågor på EU:s agenda och har tillsammans med ett stort antal medlemsstater lyft fram vikten av att diskutera just gränsöverskridande alkoholfrågor på EU-nivå. Därför välkomnar regeringen att det estniska ordförandeskapet har tagit fram rådsslutsatser som lyfter fram att en effektiv alkoholpolitik till skydd för folkhälsan inte bara berör det sociala området utan även andra områden, såsom handel, prisättning, marknadsföring och produktinformation.

Utkastet till rådsslutsatser tar sin utgångspunkt i bland annat WHO:s globala alkoholstrategi och WHO:s europeiska handlingsplan för att motverka skadlig alkoholkonsumtion samt FN:s globala mål för hållbar utveckling i den så kallade 2030-agendan. I utkastet konstateras det att Europa är den region i världen där alkoholkonsumtionen är högst, med negativa sociala och ekonomiska effekter. Även de negativa effekterna för barn och familjer lyfts fram, liksom alkoholpolitikens betydelse för en jämlik hälsa, med hänvisning till tidigare rådsslutsatser om alkohol antagna under det svenska ordförandeskapet 2009.

Medlemsstaterna uppmanas i utkastet att bland annat genom frivilligt samarbete undersöka möjligheterna att genomföra nationella reformer i syfte att minska den skadliga alkoholkonsumtionen och särskilt skydda barn och unga. Utkastet till slutsatser uppmanar också kommissionen att

ta fram en ny alkoholstrategi. Kommissionen inbjuds vidare att utveckla en gemensam metodologi för att kunna utvärdera reformer inom olika sektorer med syftet att motverka skadlig alkoholkonsumtion.

Regeringen kan ställa sig bakom ett antagande av utkastet till rådsslutsatser och anser att förslaget innehåller de budskap som är viktiga för en folkhälsobaserad alkoholpolitik i medlemsstaterna och EU. Regeringens bedömning är att de föreslagna rådsslutsatserna håller sig inom EU:s kompetens på hälso- och sjukvårdsområdet som den är uttryckt i artikel 168 i fördraget om EU:s funktionssätt. Utkastet till slutsatser har diskuterats i rådsarbetsgrupp vid två tillfällen under hösten. Utkastet var föremål för överläggning i socialutskottet den 21 november och behandlades på Coreper den 24 november.

Anf. 96 JENS HOLM (V):

Jag undrar om regeringen har tagit upp frågan om införselkvoterna, som vi har fått anpassa oss till sedan vi blivit EU-medlemmar. Ett stort problem är ju att det är så otroligt generösa införselkvoter och att man kan fylla en Volvo V70 full med vin och starköl. Det innebär också att det är svårt för oss att införa de höga skatter som vi egentligen skulle vilja ha på alkoholhaltiga produkter. Det blir ju gränshandel i stället ifall skatterna blir för höga i Sverige. Det är det ena.

Det andra gäller alkoholreklam, som ministern nämner. Vi hade ett totalförbud mot alkoholreklam tidigare. Det kan vi inte ha längre efter dom i EU-domstolen. Det vore kanske också på sin plats att lyfta fram att vi borde ha en lagstiftning som tillåter medlemsländerna att ha helt och hållet förbud mot alkoholreklam. Är det någonting som ministern har lyft fram i diskussionerna?

Anf. 97 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

När det gäller den första frågan vill jag be Elisabet att svara på den. Hon är den som är mest insatt.

Anf. 98 Ämnesrådet ELISABET ALDENBERG:

Det stämmer. De referensnivåer som ni nämner diskuteras i skattegruppen som just nu diskuterar en översyn av de olika skattedirektiven och bland annat det direktiv där de olika referensnivåerna nämns. Där har Sverige drivit att man bör se över referensnivåerna för att de ska fungera bättre när det gäller att motverka illegal införsel av alkohol.

Anf. 99 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Jag ska svara på den andra frågan som handlade om reklam. I maj 2016 presenterade kommissionen ett förslag till ett reviderat AV-direktiv, direktivet för audiovisuella tjänster. Det förslaget innehöll inga förändringar i de artiklar som reglerar alkoholreklam. Däremot föreslogs det att reklamreglernas innebörd skulle tydliggöras genom frivilliga uppförandekoder med syfte att minska risken för att barn exponeras för sådan reklam.

I förhandlingarna har Sverige lyft fram vikten av en restriktiv reglering av alkoholreklam och särskilt när det gäller alkoholreklam som riktar sig till barn. Det har funnits ett visst stöd bland medlemsstaterna för en

striktare reglering men inte tillräckligt för annat än mindre justeringar av kommissionens förslag. Sverige har lyft upp frågan men inte nått hela vägen.

Anf. 100 JENS HOLM (V):

Det är bra att ni har lyft upp frågan. Jag uppmanar er att fortsätta att driva de frågorna. Det är viktigt. Vad gäller alkoholreklamen syftade jag egentligen inte främst på tv, radio och liknande utan det som inom EU inte ens är alkoholreklam. Det är reklam för alkohol, starköl och sådant som finns i våra tidningar. Det är som vilken vara som helst. Det är därför vi måste tillåta det. Tidigare gjorde vi inte det.

Om vi ska kunna gå tillbaka och ha ett förbud mot den formen av reklam måste lagar ändras på EU-nivå. Det är bara att slå upp en dagstidning i dag, det är fredag, så ser man vad det görs reklam för. Det vore intressant om man även lyfter upp det.

Anf. 101 MARIA PLASS (M):

Jag har några frågor bara för att jag ska förstå det lite bättre. Man talar om handel och prissättning. Innebär det till exempel att man kan öka skatterna på alkohol? Är det så att man kan begränsa handeln? Min sista fråga handlar om det frivilliga samarbetet. Är det något som Sverige avser att gå med i?

Anf. 102 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Jag väljer även här att hänvisa till Elisabet som får svara.

Anf. 103 Ämnesrådet ELISABET ALDENBERG:

När det gäller prissättning är punktskatten en mycket viktig del. Nu nämns inte skatten i dokumentet i rådsslutsatserna. Men det är punktskatter som avses. Medlemsländerna kan själva besluta om nivån på punktskatt. Det finns en lägstanivå.

Tanken med detta är att kunna diskutera punktskattenivåerna i de olika medlemsländerna där det skiljer mycket som gör att risken för gränsöverskridande handel blir större. Rådsslutsatserna talar om frivilligt samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller skatter och prissättning.

Anf. 104 MARIA PLASS (M):

Sverige skulle då gå med i det frivilliga arbetet? Uppfattade jag dig rätt?

Anf. 105 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Nej, det är inte avsikten. Däremot har vi nära dialog med flera andra länder i de frågorna. Man ser från många länder som har bekymmer med alkoholkonsumtion Sverige som en förebild.

Anf. 106 ORDFÖRANDE:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 15, Läkemedelspolitiken i EU – i dag och i framtiden.

Anf. 107 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Denna dagordningspunkt är en diskussionspunkt där ministrarna ska diskutera läget och det framtida perspektivet gällande läkemedelspolicy. Rådet har under en längre tid fört diskussioner om situationen på läkemedelsmarknaden inom EU bland annat gällande prissättningen av läkemedel och tillgången till dessa.

Under det maltesiska ordförandeskapet våren 2017 antogs rådsslutsatser om frivilligt samarbete mellan medlemsstaternas hälsosystem. Under det nederländska ordförandeskapet våren 2016 antogs slutsatser om balansen på läkemedelsmarknaden. Slutsatserna innehöll också en uppmaning till kommissionen att analysera situationen på läkemedelsmarknaden bland annat vad avser tillgänglighet och incitament.

Det estniska ordförandeskapet har tagit fram ett bakgrundsdokument som underlag för diskussionen på Epsco i vilket frågor ställs gällande vilka åtgärder och vilka samarbetsformer som medlemsstaterna vill se på EU-nivå för att skapa ett mer balanserat läkemedelssystem med förbättrad tillgång till läkemedel.

Vid inlägget i diskussionen på Epsco avser regeringen att uttala sig positivt om samarbeten mellan medlemsstaterna vad gäller läkemedel men samtidigt poängtera att det är viktigt att samarbetena respekterar nationell kompetens och att de bygger på frivillighet.

Regeringen bedömer att medlemsstater med gemensamma intressen kan gå samman och samarbeta utifrån de behov som finns i respektive land. Det finns dock en rad skillnader mellan medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem. Därför är det viktigt att samarbetet fokuseras till områden av gemensam nytta för deltagande medlemsstater.

Vad gäller lämpliga åtgärder på EU-nivå för att skapa ett mer balanserat läkemedelssystem med förbättrad tillgång till läkemedel anser regeringen att man i första hand bör fokusera arbetet på de områden som medlemsstaterna har kommit överens om i de redan antagna rådsslutsatserna.

Regeringen har naturligtvis förståelse för de problem som vissa medlemsstater ser vad gäller inte minst tillgång till läkemedel. Samtidigt är systemen på läkemedelsmarknaden komplexa, och det finns andra regelverk som man inte kan bortse från när man söker lösningar på dessa frågor. Det gäller till exempel regelverket om den fria rörligheten av varor.

Information om den kommande diskussionen i Epsco har getts i socialutskottet den 21 november. Vid informationstillfället hade dock inte bakgrundsdokumentet från ordförandeskapet publicerats.

Anf. 108 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi kommer till Övriga frågor, som har ett antal underpunkter. Önskar socialministern tillägga något?

Anf. 109 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Jag vill ta tillfället i akt och gärna kort informera om att ordförandeskapet under punkten Övriga frågor kommer att återrapportera från ett högnivåmöte om antibiotikaresistens som hölls den 23 november i Bryssel. Sverige planerar vid rådsmötet att ta tillfället i akt dels att tacka

det estniska ordförandeskapet för dess arbete med AMR under hösten, dels understryka vikten av den kommande strategin för läkemedel och miljö som kommissionen väntas publicera under 2018.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen, och tack för socialministerns medverkan vid dagens sammanträde. Jag önskar dig och dina medarbetare en trevlig helg.

§ 6 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Statsrådet Åsa Regnér

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 23 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 7–8 december 2017

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Åsa Regnér välkommen till dagens EU-nämnds-sammanträde. Vi börjar med åtterrappport från möte i rådet den 23 oktober 2017 och undrar om statsrådet har något att tillägga.

Anf. 112 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr ordförande! Nej, det har jag egentligen inte. Jag kan hänvisa till den rapport som finns.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare i dagordningen till dagordningspunkt 4, Direktivet om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.

Anf. 114 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Jag är här i dag för att samråda om tre olika saker. Den första är regeringens ståndpunkt vad gäller tillgänglighetsdirektivet. Den andra är rådsslutsatser om samhällsbaserat stöd för självständigt liv. Den tredje är rådsslutsatser som könssegregering i utbildning och på arbetsmarknaden.

Tillgänglighetsdirektivet handlar om ett beslut om allmän inriktning för tillgänglighetsdirektivet. Förhandlingarna om direktivförslaget har pågått sedan januari 2016. Överläggning med socialutskottet har ägt rum tre gånger och senast den 21 november. Frågan har också varit här i nämnden tre eller fyra gånger tidigare.

Under det innevarande estniska ordförandeskapet har man gjort framsteg i förhandlingarna. Många medlemsstater och också Sverige har uttryckt att förslaget hade tjänat på ytterligare analys och vissa förtydliganden. Ambitionen från ordförandeskapet är dock tydligt att Epscorådet i december ska anta en allmän inriktning. Om Epscorådet antar förslagen till allmän inriktning kommer förhandlingar med Europaparlamentet i vår att vänta innan direktivet kan träda i kraft.

Bland de produkter och tjänster som skulle anpassas efter direktivets harmoniserande krav på tillgänglighet ingår bland annat datorer, självbetjäningautomater, e-böcker, kollektivtrafiktjänster, banktjänster och e-handel. De exakta kostnaderna för detta är svåra att beräkna. Det behöver man bereda vidare. Det kommer också att handla om hur förhandlingarna med Europaparlamentet blir och dessutom hur man använder direktivförslagets artikel om oproportionerlig börda.

Detta är en fråga som är angelägen för funktionshindersrörelsen. Det är också en fråga som experter på tillgänglighetsområdet är måna om när det gäller positiva effekter för personer med funktionsnedsättningar i

unionens medlemsstater. Direktivet väntas skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättningar att leva mer självständigt och kunna påverka sina liv i större utsträckning. Det handlar om att i unionen genomföra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vid Corepermötet den 24 november blev det tydligt att majoriteten av länderna kan och kommer att ställa sig bakom ett beslut om allmän inriktning. Eftersom det finns en majoritet för det förslaget, och i enlighet med ståndpunkten som regeringen har förankrat i utskottet, föreslår jag att Sverige ställer sig bakom ett beslut om allmän inriktning vid rådmötet.

Anf. 115 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Jag tycker att ståndpunkten är väl avvägd. Vi har diskuterat de här frågorna i samband med nationell lagstiftning. Moderaterna och hela Alliansen, tror jag, hade lite synpunkter på att det var lite för dålig konsekvensanalys just gällande kostnader även i vår nationella lagstiftning. Det är positivt att regeringen i varje fall i EU-lagstiftningen vill att man ska gräva vidare i vad det innebär kostnadsmässigt. För att det inte ska råda några tvivel vill jag säga att vi tycker att det är bra med god tillgänglighet. Men det är också viktigt att man har analyserna och vetenskapen om vad det innebär.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Rådets slutsatser om förbättring av samhällsbaserat stöd och samhällsbaserad vård för ett självständigt liv.

Anf. 117 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr ordförande! Detta är rådsslutsatser om samhällsbaserat stöd för ett självständigt liv. Slutsatserna handlar om så kallade avinstitutionalisering ur olika aspekter. Det är till exempel sådant som genomfördes när Sverige gjorde psykiatireformen 1994 eller att gå från omfattande barnhemsverksamhet till andra insatser i socialtjänst i medlemsstaterna. Det handlar alltså om tjänster som möjliggör för individer med särskilda behov att ta del av och leva i samhället.

I rådsslutsatserna konstaterar man att det finns ett stort antal institutioner i Europa som avskiljer individer från samhället, även om det finns en allt starkare rörelse för ett mer samhällsinkluderande synsätt. I rådsslutsatserna säger man att det krävs stora investeringar innan dessa institutioner som avskiljer individer från samhället kan ersättas med andra system, som präglas av stöd för självständiga liv.

I slutsatserna betonas också att valet av vård och omsorg bör vara ett val som görs av individen själv och som bör respekteras. Det kräver många gånger en förändrad samhällssyn för att tillförsäkra ett brett erkännande om principen om varje individs rätt till ett självständigt liv. Det står också att jämställdhetsperspektiv systematiskt måste lyftas fram på området.

Rådsslutsatserna innehåller även ett antal punkter som riktar sig till kommissionen och till medlemsstaterna. Det handlar om uppmaningar att stärka möjligheterna för relevanta aktörer att utveckla behovsanpassat stöd inom vård och omsorg.

Slutligen uppmanas medlemsstaterna av kommissionen att inom existerande kompetensfördelning och med respekt för medlemsstaternas olika system uppmuntra öppna diskussioner som kan stärka samhällets medvetande på detta område i medlemsstaterna.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom ett antagande av slutsatserna.

Anf. 118 ORDFÖRANDE:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 11, Rådets slutsatser om förstärkta åtgärder för att minska den horisontella könssegregeringen inom utbildning och sysselsättning.

Anf. 119 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr ordförande! Utkastet till rådsslutsatser innehåller förslag till åtgärder som medlemsstaterna och kommissionen uppmuntras vidta angående hur könssegregering i utbildning och på arbetsmarknaden kan motverkas. Utgångspunkten för utkastet till rådsslutsatser är att tidiga utbildningsval får konsekvenser för kvinnors och mäns livsvillkor. Yrken och sektorer som kännetecknas av låga löner och låg socioekonomisk status domineras av kvinnor. Även i kvinnodominerade yrken är kvinnor underrepresenterade på chefsposter.

I utkastet till rådsslutsatser konstateras att konsekvenserna av de könssegregerade yrkesvalen och de olika villkor som sektorerna präglas av blir ojämlika löner och pensioner och ojämn fördelning av obetalt hemarbete.

Låg lön och låg pension riskerar även att försvåra för kvinnor som lever i ett destruktivt förhållande att göra sig fria, vilket i sin tur kan drabba hemmavarande barn. Man konstaterar också att EU:s insatser på området inte har varit tillräckliga.

Därför uppmuntras medlemsstaterna av kommissionen att genomföra en jämställdhetsmedveten politik där jämställdhet i utbildning och arbetsliv främjas och könsstereotypa yrkesval motverkas. Kommissionen uppmanas att stärka jämställdhetsaspekterna i planeringsterminen.

Dessutom uppmuntras medlemsstaterna att stänga lönegapet genom att tillskriva kvinnors och mäns kompetens lika mycket.

Det handlar också om det faktum att horisontell könssegregering, som gör att kvinnor och män hamnar i olika sektorer och yrken, i förlängningen bidrar till att upprätthålla den ojämna fördelningen av obetalt arbete.

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom ett antagande av dessa rådsslutsatser.

Anf. 120 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill hänvisa till vår avvikande mening i arbetsmarknadsutskottet den 7 november.

Anf. 121 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi hade inte någon avvikande mening i arbetsmarknadsutskottet. Däremot kan man för protokollets skull bara notera att i europeiska

planeringsterminen, som ju handlar mycket om den sociala pelaren och balans mellan arbete och privatliv och som vi har senare på dagordningen, vill man gå in mer för kvotering i bolagsstyrelser och föräldraförsäkring.

Vi tycker att det är en överstatlighet som vi inte är för. Men i detta läge har vi valt att inte anmäla en avvikande mening. Jag vill ändå ha detta fört till protokollet.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12 a och därefter 12 b, EU:s handlingsplan 2017–2019 – Åtgärda löneklyftan mellan kvinnor och män.

Anf. 123 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Kommissionen presenterade den 20 november en handlingsplan för att tackla gapet mellan kvinnors och mäns löner i medlemsstaterna. Handlingsplanen kom i form av ett meddelande från kommissionen, och den ska gälla 2017–2019. Meddelandena föranleder i sig inga åtgärder eller kommentarer från medlemsstaterna.

I handlingsplanen konstateras dock att utvecklingen mot jämställda löner har stagnerat på grund av kvarvarande könssegregering på arbetsmarknaden och könsstereotyper som förstärks av bristande åtgärder för att underlätta balans mellan arbete och privatliv och diskriminering, som i sin tur underlättas av icke transparent lönesättning.

För att komma åt dessa problem presenterar kommissionen åtgärder inom åtta områden som handlar om att bekämpa både vertikal och horisontell könssegregering och stereotyper, att värdera kvinnodominerade yrken högre och att genom transparens och samarbete med parterna hantera lönegapet. Detta var alltså punkt 12 a.

Under 12 b kan jag säga att kommissionen kommer att informera om sitt arbete när det gäller våld mot kvinnor.

Anf. 124 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Herr ordförande! Detta är bara en inledande diskussion; vi ska ta upp det här i arbetsmarknadsutskottet igen efter årsskiftet, vad jag förstår.

Det har börjat komma in en hel del om den sociala pelaren i planeringsterminen och EU:s handlingsplan, så med tanke på den inställning vi har när det gäller den sociala pelaren kan jag redan nu säga att vi nog kommer att ha ett antal synpunkter på denna del.

När det gäller till exempel det som Désirée Pethrus sa tidigare om kvotering i bolagsstyrelser med mera vill jag bara flagga för att vi vet att det kommer att komma upp. Och det är bra att detta kommer upp i ett tidigt stadium.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet med medarbetare för informationen och för er medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar er en trevlig helg.

§ 7 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Statssekreterare Irene Wennemo

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 23 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 7–8 december 2017

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, statssekreterare Irene Wennemo, till dagens EU-nämnds-sammanträde! Först på den gemensamma dagordningen här har vi åtterrappport från mötet i rådet den 23 oktober. Önskar statssekreteraren komplettera något?

Anf. 127 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Ordförande! Inledningsvis vill jag framhålla att regeringen är lika angelägen som EU-nämnden om att ledamöterna får alla dokument i god tid inför samrådet. Det är naturligtvis viktigt att vi har bra rutiner för det.

Jag vill alltså ta upp att statsrådet Ylva Johansson har deltagit i ett rådsmöte i Luxemburg den 23 oktober sedan hon var här senast. Arbetsmarknadsutskottet fick en rapport om detta den 7 november. Jag hänvisar till de rapporter från mötena som ni har fått del av. Om det finns några ytterligare frågor kan jag gärna svara på dem.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger inga frågor.

Vi går vidare på rådsdagordningen till dagordningspunkt 6, Direktivet om balans mellan arbete och privatliv.

Anf. 129 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Detta är en informationspunkt. Det estniska ordförandeskapet ska vid Epsco ge en lägesrapport om kommissionens förslag till direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare som ersätter och utökar det nu gällande föräldraledighetsdirektivet.

Statsrådet Ylva Johansson har överlagt om direktivförslaget med arbetsmarknadsutskottet den 20 juni och den 17 oktober. Det estniska ordförandeskapet kommer alltså vid mötet att informera om läget i förhandlingarna, och det förväntas inte bli någon diskussion.

Anf. 130 CHRISTIAN HOLM BARENFIELD (M):

Herr ordförande! Vi har egentligen ingen synpunkt på detta utifrån att vi vid överläggningen i arbetsmarknadsutskottet fick igenom våra förändringar som innebär att man ska stärka skrivningarna något och vara tydlig. Vi tycker att det är bra att vi fick igenom det, och det är bra att det kommer med även i EU-nämnden. Därmed har vi alltså ingen avvikande mening utifrån att regeringen gick oss till mötes.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Detta är bara en informationspunkt i dag, men vi tackar för denna information.

Anf. 132 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Detta är som sagt bara en lägesrapport, och vi ska inte ta någon ställning. Jag kan ändå bara notera att antalet reserverade månader nu har sänkts till tre i stället för fyra månader, vilket i alla fall är i paritet med svensk lagstiftning. Om det är Sverige som har drivit det är det bra.

Det här med en begränsad ledighet om fem dagar per år, tror jag att det var, handlar nu också om allvarligt sjuka. Det liknar mer den svenska modellen.

Detta är alltså bra och i rätt riktning. Men annars tror jag att det är väl känt vad Kristdemokraterna och även flera andra i Alliansen säger när det gäller föräldraförsäkringen och att EU ska styra över den. Men här har vi som sagt inga avvikande meningar eftersom det inte är läge för det.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Önskar statssekreteraren tillägga något?

Anf. 134 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Nej, inget ytterligare. Detta är som sagt bara en informationspunkt, och vi jobbar på i frågan i enlighet med den ståndpunkt som vi har tagit.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt nr 8, Europeiska planeringsterminen 2018.

Anf. 136 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Då går jag alltså över till dagordningspunkt 8 på Epscodagordningen, europeiska terminen. En liknande punkt var uppe på Ekofinrådets möte. Punkten består av en diskussionspunkt och två underpunkter. Jag föreslår att vi tar varje punkt för sig.

Epscorådet väntas föra ett utbyte av åsikter om den europeiska terminen 2018. Diskussionen baserar sig på en not från ordförandeskapet och på de dokument som kommer att presenteras under dagordningspunkt 8 a.

Att uppföljning av pelaren för sociala rättigheter ska ske främst genom den befintliga samordningen av medlemsstaternas sysselsättnings- och socialpolitik är en del av den svenska ståndpunkten och något som Sverige har verkat för i diskussionerna om pelaren. Mot den bakgrunden avser arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson i diskussionen på rådsmötet särskilt lyfta fram att det är välkommet att relevanta delar av pelaren för sociala rättigheter följs upp inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Anf. 137 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag kan bara konstatera att vi i arbetsmarknadsutskottet har varit väldigt tydliga med att vi inte står bakom den sociala pelaren. Jag vet inte

om vi ska anmäla en avvikande mening här med hänvisning till det tidigare eller om det bara ska föras till protokollet. Jag är lite osäker.

Anf. 138 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Även vi moderater har varit tydliga gällande den sociala pelaren. Jag kan hänvisa till våra ställningstaganden i den frågan i arbetsmarknadsutskottet.

Anf. 139 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi står fast vid vår ständiga uppfattning om planeringsterminen. Sedan tycker vi i synnerhet inte att man ska lyfta upp de sociala frågorna till den europeiska planeringsterminen, så jag anmäler avvikande mening.

Anf. 140 ESKIL ERLANDSSON (C):

Även jag och vi i Centerpartiet står bakom tidigare aviserade avvikande uppfattningar vad gäller den sociala pelaren.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Jag har uppfattat att det när det gäller diskussionspunkten finns en likalydande avvikande mening från Kristdemokraterna, Centerpartiet och Moderaterna och en annan avvikande mening från Sverigedemokraterna.

I den delen finner jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare.

Anf. 142 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Jag går över till dagordningspunkt 8 a som är en informationspunkt. Magdalena Andersson var här tidigare i dag inför en liknande punkt på Ekofin.

Under denna punkt väntas kommissionen presentera ett antal dokument som presenterades den 22 november. Det handlar om den årliga tillväxtöversikten, utkastet till gemensam sysselsättningsrapport, förvarningsrapporten om makroekonomiska obalanser, förslag till revidering av sysselsättningsriktlinjerna samt utkastet till rekommendation till euroområdet som helhet. Rapporterna utgör startskottet för den europeiska terminen 2018 och kommer att behandlas vidare inom rådet under våren.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 8 b.

Anf. 144 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Under dagordningspunkt 8 b väntas Epscorådet godkänna sysselsättningsaspekterna och de sociala aspekterna i utkastet till rekommendation till euroområdet som helhet. Det är en fråga där enbart de länder som har euro som valuta har rösträtt.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9.

Anf. 146 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Ordförande! Jag går vidare till dagordningspunkt 9 om antagandet av rådsslutsatser om framtidens arbete.

Statsrådet Ylva Johansson överlade med arbetsmarknadsutskottet den 7 november om de här slutsatserna. Frågor om digitalisering och framtidens arbete har diskuterats vid ett antal tillfällen under hösten, bland annat vid en ministerkonferens den 13–14 september och vid ett informellt möte i sysselsättningskommittén den 21–22 september.

Ordförandeskapet har tagit fram ett utkast till slutsatser mot bakgrund av bland annat de här diskussionerna. I slutsatserna framhålls att teknologisk utveckling, digitalisering och globalisering har framskridit i snabb takt, vilket har inneburit stora förändringar på arbetsmarknaden. I slutsatserna uppmärksammas behovet av att säkerställa goda arbetsvillkor i samband med att nya former för arbete utvecklas. Förändringarna på arbetsmarknaden behöver också beaktas vid utveckling och genomförande av sysselsättnings- och socialpolitik.

Slutsatserna tar också upp behovet av att säkerställa att arbetstagarna har den utbildning och de färdigheter som efterfrågas på framtidens arbetsmarknad.

Regeringen anser att utkastet till rådsslutsatser på ett förhållandevis balanserat sätt belyser behovet av goda arbetsvillkor, moderna system för socialt skydd och satsningar på utbildningar, livslångt lärande och omställning för att beakta förändringarna på arbetsmarknaden.

Vi har ännu inte fått den slutliga versionen av slutsatserna. I den version som godkändes på Coreper och som ni har fått del av har ett tillägg gjorts i paragraf 15. Tillägget uppmärksammar att det finns behov av investeringar i utbildning och färdigheter även när det gäller integrationen av nyanlända.

Jag föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna.

Anf. 147 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Herr ordförande! Jag vill hänvisa till den alliansgemensamma avvikande meningen som vi anmälde i arbetsmarknadsutskottet den 7 november i år. Om det finns önskemål på att läsa upp den göra jag det, men annars låter jag bli.

Anf. 148 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag vill notera att regeringen har tagit till sig en del av vår avvikande mening och skrivit in det i regeringens ståndpunkter, vilket naturligtvis är glädjande. Men vi tycker för vår del att en hel del av de viktiga punkter som vi ytterligare skulle vilja ha haft med saknas. Därför står vi kvar vid att regeringen borde ha drivit allt det som vi har skrivit i den avvikande meningen i arbetsmarknadsutskottet och hänvisar till den.

Anf. 149 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill hänvisa till vår avvikande mening i arbetsmarknadsutskottet.

Anf. 150 BIRGITTA OHLSSON (L):

Liberalerna är med på den alliansgemensamma avvikande meningen.

Anf. 151 ESKIL ERLANDSSON (C):
Detsamma gäller Centerpartiet.

2017/18:14
1 december

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Då har jag uppfattat att det finns en gemensam avvikande mening från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna och en oliklydande avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt med de avvikande meningarna som har angivits här.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12 c under Övriga frågor. Önskar statssekreteraren tillägga något?

Anf. 153 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Nej.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Vi får tacka statssekreteraren för hennes medverkan och önska dig och dina medarbetare en trevlig helg!

Anf. 155 Statssekreterare IRENE WENNEMO:

Tack så mycket!

§ 8 Rättsliga och inrikes frågor

Statsrådet Heléne Fritzon

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 12–13 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 december 2017

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Heléne Fritzon välkommen till dagens EU-nämndssammanträde. Vi börjar med återrapporter från mötet i rådet den 12–13 oktober och undrar om statsrådet önskar tillägga något.

Anf. 157 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Nej, egentligen inte. Det finns en skriftlig rapport, och jag kan bara kommentera att det gavs en lägesrapport om det gemensamma asylsystemet. Vi kommer tillbaka till det när vi redovisar arbetet med rättsakterna. Utöver den lägesrapporten fanns också punkten om migration på dagordningen, men den blev sedan överförd till ett lunchsamtal där punkten diskuterades informellt på den då aviserade lunchen där ministrarna deltog.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare på dagordningen. Här ska vi tillsammans med statsrådet gå igenom dagordningspunkt 3 a–g.

Anf. 159 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Det är också en lägesrapport. På dagordningen står punkten om reformen av det gemensamma asylsystemet endast uppsatt som en lägesrapport. Ordförandeskapet kommer främst att lämna en lägesbeskrivning som rör förhandlingarna för de olika rättsakterna.

Vi förutser ingen diskussion på den här punkten. I går gavs information i socialförsäkringsutskottet, och man fick då en beskrivning av förhandlingsläget i de sju rättsakterna.

Det ställdes frågor på detaljnivå i utskottet. Det blev också där en diskussion om hur regeringens avstämnda ståndpunkt i solidaritetsfrågan förhåller sig till det underlag som det estniska ordförandeskapet presenterade på en informell Coreperfrukost häromdagen. Jag kan återkomma till det.

När det gäller Dublinförordningen, där frågan om solidaritet och omfördelning ligger rent tekniskt, har det inte skett någon förhandling på länge.

I fråga om solidaritet har det estniska ordförandeskapet hållit bilaterala konsultationer med alla medlemsstater under september och oktober. Ni kommer säkert ihåg att vi också har diskuterat trestegsmodellen. I en sådan modell gäller Dublinförordningen i ett normalläge. Vid ett högt migrationstryck aktiveras en krismekanism. Och i ett extremt läge ger Europeiska rådet riktlinjer.

I förrgår var det en informell Coreperfrukost. Det estniska ordförandeskapet lade vid sittande bord fram ett underlag som rörde just

resultatet av höstens bilaterala möten. På förekommen anledning vill jag betona att det som lades fram inte är ett formellt förslag. Det är esternas underlag som bygger på det förra, maltesiska, ordförandeskapets idéer och tankar om trestegsmodellen. Det kan sägas vara en logisk fortsättning på det.

Vi känner igen mycket. Men den största skillnaden är att ordförandeskapet i större utsträckning betonar frivilligheten i systemet. Det finns ingen tydlig indikation på att alla medlemsstater skulle behöva ta emot minst ett minimum av asylsökande genom en sådan omfördelning som vi har vid ett högt migrationstryck – det andra steget i trestegsmodellen.

Inför RIF-rådet den 18 maj fick regeringen stöd för sin ståndpunkt i solidaritetsfrågan. Det som ordförandeskapet har presenterat nu är ytterligare ett led i försöken att nå samsyn. Det föranleder ingen ändring av vår ståndpunkt. Vår utgångspunkt är som tidigare att grunden måste vara en obligatorisk solidaritetsmekanism.

Med tanke på att förhandlingarna har gått i stå är det, om jag ska vara helt uppriktig, trögt i det arbetet.

När det gäller läget i de övriga rättsakterna är det förutom Dublinförordningen endast asylprocedurförordningen som ännu inte är föremål för trepartssamtal, triloger, med Europaparlamentet. De övriga är det.

Jag vill understryka att ordförandeskapet har aviserat att detta endast kommer att vara en lägesbeskrivning rörande förhandlingarna i de olika akterna. Vi förutser inte heller någon diskussion på den här punkten.

Utgångspunkten är att Europeiska rådet i oktober uppmanade rådet att arbeta för en överenskommelse om asylsystemet, vilket ni säkert har tagit del av. Den uttalade ambitionen är att nå konsensus under första halvåret 2018.

Vi kommer såklart att, som tidigare, hålla er underrättade om händelseutvecklingen och återkomma om det finns behov av att justera ståndpunkterna. Men vi gör inte någon sådan bedömning i dag.

Anf. 160 ORDFÖRANDE:
Detta är en informationspunkt.

Anf. 161 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Herr ordförande! Det var som sagt information i utskottet i går. Jag ställde då en fråga till statssekreteraren avseende Dublinförordningen, som ändå är en av grundpelarna i den här lagstiftningen. Om den inte fungerar, fungerar inte resten. Det framgår tydligt att det är helt stopp i förhandlingarna. Vad gör regeringen för att ändå bryta stilleståndet? Bygger man koalitioner med andra? Jag skulle vilja att statsrådet utvecklar det.

Jag har också en fråga som rör skyddsförordningen. I den svenska ståndpunkten står det att man primärt vill ha permanenta uppehållstillstånd. Förslaget med rådskompromissen går inte på den linjen, utan man talar om tillfälliga uppehållstillstånd på tre till tio år för flyktingar och ett till fem år för alternativt skyddsbehövande.

Med tanke på vad statsrådet sa om att det inte finns skäl att ändra ståndpunkten just nu kan jag tycka att den ändå börjar kännas lite gammal.

Jag skulle vilja att statsrådet utvecklar vad regeringen tycker om kompromissförslaget om de tillfälliga uppehållstillstånden.

Jag har en sista fråga. Vart tog optimismen vägen vad gäller Eurodac?

Anf. 162 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för redovisningen!

Jag har bara en undran om det estniska pappret. Vilken status har det? Är det bara ett inspel i diskussionen, eller har det som inkommit någon som helst formell status?

Anf. 163 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

På den första frågan om solidaritet har Sverige hävdat och fortsätter på alla sätt att hävda den svenska ståndpunkten. Jag skulle vilja säga att det inte råder någon som helst tvekan bland ministrarna om den svenska ståndpunkten. Det är den fråga som vi driver allra hårdast och som vi i varje sammanhang gör inlägg om och lägger fram argument. Vi för också fram den i de bilaterala diskussionerna när vi är i Bryssel.

Händelseutvecklingen i förhandlingarna handlar mer om hur det har rört sig i övriga länder. Ett antal val i Europa påverkar förhandlingsklimatet på det sättet att nya konstellationer tillträder. Var och en får dra sin slutsats av det. Men det är på det sättet.

När det gäller den andra frågan om skyddsförordningen och permanenta eller andra tillstånd gäller den svenska ståndpunkten även där. Vi har ett uppdrag att förhandla utifrån i första hand permanenta uppehållstillstånd. Därest det inte skulle vinna gehör eller vara en möjlig framgångsväg är det permanenta uppehållstillstånd vid en förlängning som gäller. Än så länge håller sig förhandlingarna där. Därför föreslår vi inte något nytt mandat.

Jag uppfattade inte riktigt den tredje frågan.

Anf. 164 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Eurodac var något man trodde skulle kunna sjösättas före jul. Nu verkar det inte alls vara fallet. Därför undrar jag vart optimismen tog vägen vad gäller Eurodac.

Anf. 165 Ämnesrådet MARIA WESTMAN-CLÉMENT:

Precis som vi sa vid SfU i går är Eurodacförhandlingarna inne i trilog med Europaparlamentet. Europaparlamentet hade en hel del synpunkter. Den trilogen har helt enkelt dragit ut lite mer på tiden än vi hade bedömt inledningsvis.

Anf. 166 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag fick frågan om vilken status det estniska pappret har. Det har ingen status ännu, såvitt vi vet. Och om det får det återkommer vi.

Anf. 167 JENS HOLM (V):

Jag undrar hur många personer man har omfördelat nu. Målsättningen var väl 160 000. Det skulle vara intressant att få veta vad man ligger på nu.

Anf. 168 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Den 14 november hade nästan 31 500 personer omfördelats från Italien och Grekland, av de 100 000 som skulle omfördelas enligt beslutet från 2015. Du nämnde en annan siffra.

Anf. 169 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag vet inte om jag har uppfattat det rätt. Alla de som satt och väntade då har alltså redan antingen försvunnit, åkt hem eller åkt vidare i Europa? Eller finns det någon siffra på dem som fortfarande är kvar och ska fördelas? Jag har uppfattat att den siffran nu är noll, bland de som var aktuella då.

Anf. 170 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag kan inte bekräfta att den är noll. Men jag kan bekräfta ditt resonemang om att aktualiteten i den gruppen inte är lika stor. Sverige har ju på alla sätt tagit sin andel. Om det råder ingen tvekan.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 172 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Egentligen inte. Ordförandeskapet kommer under den här punkten att informera om aktuella lagstiftningsförslag men har ännu inte meddelat vilka. Vi får lyssna till den information som kommer.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 10 a.

Anf. 174 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Under den här punkten kommer Schweiz att återrapportera från det tredje mötet i kontaktgruppen för centrala Medelhavsområdet. Också där kommer vi att lyssna till informationen.

Anf. 175 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi kan konstatera att på dagordningspunkt 10 a är informationen lämnad.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10 b, Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 176 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Bulgarien kommer att redovisa det, och vi kommer att ta del av informationen.

Anf. 177 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag har en ordningsfråga.

Ordförandeprogrammet var uppe i arbetsmarknadsutskottet, och vi hade en avvikande mening när det gäller arbetsmarknadsmyndighet. Det yttrandet gick till utrikesutskottet.

Ska ordförandeskapets program sedan komma hit, eller hur hanteras den avvikande meningen. Kan någon klargöra hur det går till?

Anf. 178 Kanslichef JOHANNA MÖLLERBERG NORDFORS:

Det här är bara en informationspunkt om arbetsprogrammet på RIF-området. Jag tror alltså inte att det är aktuellt här.

Anf. 179 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler informationen till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 16, Bryssel IIa-förordningen: omarbetning. Det är en riktlinjedebatt.

Anf. 180 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Kommissionen presenterade sitt förslag sommaren 2016. Förhandlingarna har pågått sedan hösten samma år. Information och överläggning har också ägt rum i civilutskottet. Vi informerade senast häromdagen, den 28 november, i civilutskottet.

På rådet i somras hölls en policydebatt om barns rätt att komma till tals i tvister som rör barn. Nu är det dags för den andra policydebatten. Den här gången ska diskussionen hållas om att avskaffa kravet på verkställbarhetsförklaring. Det avser alla avgöranden i frågor om föräldraansvar i förordningen.

Dessutom förutser vi en diskussion om hur detta ska gå till i praktiken.

Kravet på verkställbarhetsförklaring är sedan tidigare borttaget för avgöranden om umgänge och för en speciell typ av vårdnadsavgöranden. Men kravet gäller för alla andra typer av avgöranden i familjefrågor.

Den innebär att den som vill ha ett avgörande verkställt i en annan medlemsstat i dag måste få ett beslut av en domstol i den andra medlemsstaten om att avgörandet är verkställbart, och detta före det att den faktiska verkställigheten av avgörandet kan ske.

Utan tvivel kan vi konstatera att proceduren är både tidsödande och kostsam. Det är mot den bakgrunden som den nämnda policydebatten nu ska hållas om att avskaffa detta krav för alla avgöranden i frågor som handlar om föräldraansvaret.

Vi anser att regeringen i den diskussionen bör välkomna ett avskaffande av kravet på verkställbarhetsförklaring. Men det är så klart viktigt att kravet på verkställbarhet ersätts av andra rättssäkerhetsgarantier.

Anf. 181 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 17, Direktivet om insolvens, omstrukturering och en andra chans. Det är en riktlinjedebatt.

Anf. 182 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Det är en riktlinjedebatt. Förra året presenterade kommissionen förslag till direktiv på insolvensrättens område, och det rör tre områden: rekonstruktion av företag som har råkat i ekonomiska svårigheter, regler som ger en företagare möjligheter till en andra chans och regler om åtgärder för att göra insolvensförfarandet effektivare.

Ordförandeskapet har inför mötet för rättsliga och inrikes frågor i december presenterat ett underlag med frågor som ska tas upp i denna debatt.

Jag vill påpeka att fråga nummer fyra i det underlag som ni har fått har strukits. Det är alltså tre frågor kvar som ska tas upp i debatten.

Den första frågan handlar om förfarandet vid omstrukturering av företag. Det är viktigt att betona att de företag som går in i detta förfarande ska ha förutsättningar att komma på fötter igen. Svensk rätt ger i dag möjligheter att pröva om en företagsrekonstruktion kommer att bli lyckosam. Vi anser därför att det är rimligt att det finns en sådan möjlighet också i direktivet.

Också den andra frågan rör omstruktureringsförfarandet. Det handlar om att det ska vara möjligt att fastställa ett förslag till rekonstruktion. Även om en eller flera grupper av borgenärer inte skulle stödja rekonstruktionsplanen ska det vara möjligt att fastställa en sådan. Det är nödvändigt för att det på ett effektivt sätt ska gå att fastställa en rekonstruktionsplan.

Vi anser att ett förfarande som omfattar alla slags borgenärer bör innehålla en sådan här mekanism. Vi kan därför stödja det ordförandeförslaget.

Den tredje frågan rör förslagets del om skuldavskrivning för entreprenörer. Där vill man ha en riktlinjedebatt om stöd för att perioden för skuldavskrivning inte ska vara längre än tre år. Detta är vad kommissionen har föreslagit, och det överensstämmer också med svensk rätt. Därför kan vi stödja också det förslaget.

Anf. 183 VICE ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Jag slår samman dagordningspunkterna 18 och 20, och det är Övriga frågor. Statsrådet tycks inte ha något att informera om under dessa punkter.

Då konstaterar jag att punkterna är kungjorda här.

Vi tackar statsrådet för medverkan och önskar henne lycka till på det kommande rådsmötet och därtill trevlig helg.

§ 9 Rättsliga och inrikes frågor

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 12–13 oktober 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 december 2017

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar justitie- och inrikesminister Morgan Johansson och hans medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Först på dagordningen har vi återrapport från mötet i rådet den 12–13 oktober. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 185 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej, ingenting. Jag hänvisar till den skriftliga rapporten.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger inga frågor, så vi går raskt in på dagordningen.

Vi börjar med dagordningspunkt 4, Förordningen om eu-LISA.

Anf. 187 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Detta handlar som sagt om eu-LISA, som är den byrå inom EU som har ansvar för att förvalta de stora gemensamma it-system som finns inom RIF-området. Dessa system har hittills varit Schengens informationssystem, SIS, informationssystemet för viseringar, VIS, och systemet för asylsökandes fingeravtryck, Eurodac.

I det förslag till ny eu-LISA-förordning som kommissionen presenterade den 29 juni utvidgas eu-LISA:s mandat så att det omfattar förberedelse, utveckling och drift av de nya it-system som är under planering. Det gäller in- och utresesystemet, EES, systemet för reseinformation och inresetillstånd, Etias, ett automatiserat system för omfördelning av asylsökande – det som finns i kommissions förslag till revidering av Dublinförordningen – och ett centraliserat system för sökning av uppgifter om dömda tredjelandsmedborgare, Ecris-TCN. Vi återkommer till detta senare under mötet.

För närmare information om vad förslaget innehåller hänvisar jag till det skriftliga material som nämnden har försetts med.

Kommissionens förslag har förhandlats i rådsstrukturen under hösten, och inför RIF-rådet har nu ett förslag till allmän inriktning presenterats. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom detta förslag, som återspeglar den ståndpunkt väl som förankrades under överläggningen med justitiekottet den 26 oktober.

Anf. 188 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 189 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Man kommer att informera om aktuella lagstiftningsförslag men har ännu inte meddelat vilka.

Anf. 190 ORDFÖRANDEN:
Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Interoperabilitet mellan EU:s informationssystem.

Anf. 191 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Detta är en informationspunkt där kommissionen ska lämna en lägesrapport om arbetet med kommande lagstiftningsförslag om interoperabilitet mellan de gemensamma systemen för gränser och säkerhet. Bakgrunden är kommissionens meddelande *Starkare och smartare informationssystem för gränser och säkerhet* som presenterades i april 2016 efter terrordåden i Paris och Bryssel.

Anf. 192 ORDFÖRANDEN:
Tack för informationen!
Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Samarbeta mellan GSFP-uppdrag/GSFP-insatser och EU:s RIF-byråer.

Anf. 193 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Herr ordförande! Det har inom EU under längre tid diskuterats hur vi ska bli bättre på att hitta synergier mellan vad unionen gör externt och internt. Vid RIF-rådet förväntar vi oss att få information om hur arbetet om samverkan mellan EU:s missioner och RIF-aktörerna fortskrider.

Ordförandeskapet har tidigare meddelat att det eventuellt också ska föras en riktlinjedebatt, men man har inte bekräftat detta. Man har heller inte presenterat något discussionsunderlag. Ordförandeskapet har dock utlovat att besked ska komma i dag. Vi får se om detta rör sig ytterligare en nivå.

Allmänt sett kan jag säga att regeringen stöder arbetet för att använda de åtgärder som EU vidtar utanför unionens gränser för att stärka säkerheten inom unionen. Vi är positiva till förslag för att utveckla samarbeten mellan den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och aktörer på RIF-området. Vi vill dock understryka vikten vid att informationsutbytet sker på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Eftersom ordförandeskapet ännu inte har presenterat något discussionsunderlag inför rådsmötet får vi vid behov återkomma med slutlig ståndpunkt, om det skulle behövas.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:
Jag uppfattar att vi hanterar detta som information, och om regeringen behöver ett mandat får man återkomma.

Anf. 195 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Ja.

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Vi för informationen till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, PNR-direktivet: införlivande och genomförande.

Anf. 197 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Detta är en informationspunkt. EU:s PNR-direktiv antogs i april 2016. Det ska vara genomfört i alla medlemsstater senast den 25 maj 2018. Ordförandeskapet ska nu informera om läget vad gäller genomförandet.

Anf. 198 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Vi ser med spänning fram emot att få en återrapport senare. Min känsla är att det är tveksamt huruvida genomförandet kommer att kunna göras i de flesta eller över huvud taget i någon av medlemsstaterna.

Anf. 199 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag har en fråga om hur det gick med det register som skulle finnas i Kanada. Om jag inte minns fel skulle PNR-registret finnas i Kanada, och jag tror att EU-domstolen sa att man inte fick ha det där. Det var hur som helst ett frågetecken vad gäller detta. Finns det någon kommentar om det?

Anf. 200 JENS HOLM (V):

Jag undrar hur man värnar den personliga integriteten i detta system.

Anf. 201 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vad gäller genomförandet får vi se vad de säger. I regeringen jobbar vi på så fort vi kan med de lagstiftningsärenden som finns, men det är inte säkert att vi kommer att kunna gå i mål till den 25 maj 2018. Vi talar i stället om halvårsskiftet eller något sådant. Sverige lär som sagt inte vara sist i detta. Snarare kommer vi nog att vara en av de första.

Vad gäller Désirée Pethrus fråga om Kanada låter jag Anna-Carin Svensson, som är internationell chefsförhandlare, besvara den.

Anf. 202 Internationell chefsförhandlare ANNA-CARIN SVENSSON:

Jag tror att Désirée Pethrus är ute efter ett PNR-avtal mellan EU och Kanada, vilket underkändes av EU-domstolen i somras. Detta ska omförhandlas i enlighet med de bestämmelser som EU-domstolen sa måste gälla, och det är ännu inte klart.

Anf. 203 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vad gäller Jens Holm fråga är det ur integritetssynpunkt såklart viktigt att dessa uppgifter inte kommer på avvägar. Jag tycker att man här kan lita på de strukturer som finns. Samtidigt är det viktigt att kunna göra sådana registreringar, inte minst vad gäller terrorismbekämpande och förebyggande arbete. Vi fortsätter driva arbetet vidare, men naturligtvis med de integritetskrav som finns.

Anf. 204 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Terrorismbekämpning.

Anf. 205 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Under denna dagordningspunkt finns det två underpunkter, a och b. Den ena handlar om en högnivågrupp och den andra om samarbetet mellan behöriga myndigheter. Båda är diskussionspunkter.

Vad gäller dagordningspunkt 9 a vill jag till att börja med berätta att Frankrike och Tyskland under RIF-rådet 27–28 mars i år lade fram förslag om att utveckla ett EU-centrum för att förebygga radikaliserings. I ett första steg inrättade kommissionen en högnivåexpertgrupp. Uppdraget för gruppen är att ta fram ett antal rekommendationer för hur EU kan stärka och vidareutveckla det förebyggande arbetet mot radikaliserings. Gruppens arbete ska pågå under 2017 och 2018.

Expertgruppen har under hösten 2017 identifierat att det är angeläget att stärka arbetet mot radikaliserings i fängelser och i högre utsträckning stödja rehabiliterings- och återintegreringsinsatser. Vidare finns det stora utmaningar som rör extremistisk och terroristisk propaganda i synnerhet, men inte uteslutande, via internet och sociala medier. Det finns även behov av att stödja kommunala aktörer på lokal nivå i att utveckla en sektorsövergripande samverkan samt utmaningar vad gäller informationsutbyte mellan relevanta aktörer.

Gruppen har också identifierat utmaningar som ideologi och polarisering samt behovet av att utveckla det förebyggande arbetet riktat mot specifika grupper av människor som är potentiellt utsatta för radikaliserings. Det är vidare angeläget att stärka arbetet inom utbildningssektorn och med social integration i samhället. Gruppen har dessutom identifierat behovet av att stärka samarbetet om förebyggande insatser med länder utanför EU.

På alla dessa områden finns en konsensus om möjligheten till ytterligare åtgärder när det gäller utökad utbyte av praxis och erfarenheter, utveckling av vägledning och utbildning, empirisk forskning och utvärdering av förbättrad spridning och tillgänglighet av relevanta forskningsresultat. En mer systematisk utvärdering av förebyggande åtgärder och insatser kommer att stärka bevisbasen för EU:s och medlemsstaternas åtgärder.

I en första rapport om gruppens arbete läggs ett antal rekommendationer fram för hur det förebyggande arbetet kan stärkas på EU-nivå och inom medlemsstaterna. Dessa rekommendationer handlar i huvudsak om att kartlägga bästa praxis, utarbeta riktlinjer och metodstöd, utnyttja finansieringsmöjligheter och stödja utbildning och forskning. Rekommendationerna utgår från den rådande ansvarsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna.

Rekommendationerna gäller inte säkerhetspolitik, såsom underrättelseverksamhet eller informationsutbyte om personer som misstänks för terrorism. Vi talar alltså inte om en sådan individnivå.

Vid ministerrådsmötet nästa vecka är det troligt att vi ombuds notera rapporten och också diskutera rekommendationerna.

När det gäller strukturen för det fortsatta arbetet rekommenderar expertgruppen att ett första steg blir att stödja och stärka redan existerande

samarbeten, till exempel det så kallade RAN-nätverket, Radicalisation Awareness Network. Det föreslås även att kommissionen inrättar en styrgrupp för EU:s förebyggande arbete som ska vara rådgivande till kommissionen när det gäller strategiska överväganden och förslag på aktiviteter. Medlemsstaterna bör i detta undersöka möjligheterna att bistå kommissionen med nationella experter.

Rekommendationerna inom de olika områdena ligger väl i linje med det svenska arbetet och de prioriteringar som regeringen har. Den 1 januari inrättar regeringen ett permanent nationellt centrum mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet. Centrumet ska utveckla arbetet med förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism genom att ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer, utgöra ett kunskapsnav och bidra till att skapa en hög grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna.

Kriminalvården har också utvecklat sitt förebyggande arbete. Information om våldsbejakande extremism är i dag en del av grundutbildningen inom Kriminalvården. Man har dessutom godkänt ett nytt behandlingsprogram som riktar sig till klienter som vill och behöver hjälp med att lämna organiserad brottslighet eller bryta mönster av våldsbrottslighet. Detta program kommer att erbjudas en del av denna målgrupp. Man har även stärkt strukturen för själavårdare inom Kriminalvården.

Totalförsvarets forskningsinstitut har sedan 2016 ett uppdrag att göra kvantitativa kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistiska budskap som sprids via internet och sociala medier. Rapporterna *Det digitala kalifatet – En studie i Islamiska statens propaganda* från 2017 och *Det vita hatet: radikal nationalism i digitala miljöer* som också kom 2017 har bidragit till att öka kunskapen om de våldsbejakande ideologiernas innehåll, vilket också kan öka kunskapen om vad som lockar i dessa ideologier.

Ett framtida EU-center för det förebyggande arbetet ska utgå från medlemsstaternas rekommendationer och prioriteringar. Den framtida strukturen bör därför bygga på ett arbetssätt där medlemsstaternas inflytande är säkerställt. Det är även viktigt att de kunskaps- och erfarenhetsutbyten som finns inom ramen för det så kallade RAN-nätverket fortsätter att vara grunden. Kunskaps- och erfarenhetsutbytet bör dock utvecklas att inkludera ansvariga tjänstemän för det förebyggande arbetet från samtliga medlemsstater. Så långt den delen.

Anf. 206 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att vi hittills bara har fört en diskussion om dagordningspunkt 9 a. Stämmer detta?

Anf. 207 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Ja, det stämmer.

Anf. 208 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9 b, Fördjupning av samarbetet mellan behöriga myndigheter.

Anf. 209 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Detta kommer att bli en diskussionspunkt som rör samarbetet mellan behöriga myndigheter. Diskussionen kommer att genomföras i en trängre krets med bara en minister och en tjänsteman på plats, på grund av att man kommer att hantera en del säkerhetskänslig information.

Så här långt vet vi bara att det rör sig om en diskussionspunkt i en trängre krets. Vi har under hand fått uppgifter om att det samarbete som avses i denna kanske lite diffusa rubrik rör samarbete och utbyte av information mellan säkerhetstjänster och brottsbekämpande myndigheter. Ordförandeskapet har inte presenterat något underlag, men vi kommer naturligtvis att uppdatera riksdagen om vi får mer information.

Sveriges inriktning för arbetet mot terrorism står som bekant fast genom regeringens strategi mot terrorism och genom de två blocköverskridande överenskommelserna om åtgärder mot terrorism.

Som vi tidigare har diskuterat här är behovet av ett effektivt och rättssäkert informationsutbyte centralt för ett välfungerande arbete mot terrorism. Svenska brottsbekämpande myndigheter ska använda och bidra till de gemensamma europeiska databaser som finns på detta område. Allt informationsutbyte måste givetvis ske med respekt för grundläggande rättigheter och med hänsyn till skyddet för den personliga integriteten.

Anf. 210 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är bra att ministern understryker personlig integritet och grundläggande mänskliga rättigheter. Jag skulle bara vilja veta lite mer konkret vilket slags information det är som man ska utbyta som man inte redan i dag utbyter.

Anf. 211 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi får väl se vad de har att säga på detta möte. I dag finns ett väl fungerande samarbete mellan våra underrättelsetjänster inom EU-samarbetet. Vi får se om det kommer några initiativ för att ta ytterligare steg, men än så länge är vi inte där.

Det har förts en diskussion om att man skulle upprätta något slags europeisk underrättelsetjänst. Den idén flyger nog inte, om jag säger så. Så gott som samtliga nationella underrättelsetjänster är naturligtvis mycket angelägna om att själva få bestämma vilken typ av information de ska dela och vill inte ställa sig under något slags allmäneuropeisk överbyggnad på detta område.

Det har inte kommit mycket längre än till ett uttalande av – tror jag – Juncker. Vi får se om frågan kommer upp här – i så fall tycker jag att våra nationella säkerhetstjänsters intressen måste väga väldigt tungt i detta avseende.

Anf. 212 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till Övriga frågor och dagordningspunkt 10 b, Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 213 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Bulgarien ska presentera sitt arbetsprogram för våren 2018. Vi får se vad de har att säga.

Anf. 214 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Lagring av uppgifter.

Anf. 215 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag skulle säga att denna fråga, som handlar om datalagring, är en av huvudfrågorna för mötet.

Som ni vet rör Tele 2-domen skyldigheten att lagra uppgifter om elektronisk kommunikation för brottsbekämpande ändamål. Domen meddelades den 21 december 2016. Formuleringen från EU-domstolen är att en generell och odifferentierad lagring av samtliga trafikuppgifter och lokaliseringsuppgifter avseende samtliga abonnenter och registrerade användare samt samtliga elektroniska kommunikationsmedel inte är förenlig med EU-rätten.

I domen uttalar man sig också om vilka villkor som ska gälla för tillgång till lagrade uppgifter och konstaterar att tillgång kan ges under vissa former när det är fråga om bekämpning av allvarlig brottslighet.

Den 11 oktober lämnades betänkandet *Datalagring – brottsbekämpning och integritet* till regeringen. Utredare var Sigurd Heuman. Betänkandet är nu ute på remiss till den 30 januari nästa år.

I betänkandet lämnas förslag som ska göra svensk lagstiftning förenlig med EU-rätten genom att kraven på lagring av trafik- och lokaliseringsuppgifter begränsas i förhållande till vad som gällde före Tele 2-domen. Men eftersom Tele 2-domen är allmänt giltig i EU:s samtliga medlemsstater och har påtagliga effekter för alla medlemsstater, både när det gäller terroristbekämpning och när det gäller brottsförebyggande och brottsbekämpande insatser, inleddes informella diskussioner i rådet i april. Dessa diskussioner gällde inte minst vilket utrymme domen ger för lagring av data. Vi har tidigare gett riksdagen information om detta.

Nu har diskussionerna kommit så långt att det är dags för en första diskussion på politisk nivå. Under denna punkt kommer därför ordförandeskapet att ge en lägesrapport om de diskussioner som förs av experterna. Det kommer också att genomföras en diskussion som syftar till att ge vägledning inför det arbete som ska fortsätta under 2018. Det kommer inte att fattas några beslut.

Regeringen bedömer att huvudfrågan för detta möte handlar om att ge vägledning, särskilt när det gäller frågan om lagring som sådan. Regeringen anser att arbetet på EU-nivå fortsättningsvis ska innehålla en fördjupad diskussion om så kallad begränsad datalagring. Den svenska hållningen ska inte utesluta att diskussioner om andra alternativ till lösningar fortsätter och fördjupas. Det är dock, som sagt, begränsad datalagring som vi i första hand går in för.

En fördjupad diskussion om begränsad lagring innebär att experterna på EU-nivå får titta närmare på vilka uppgifter som kan anses strikt nödvändiga och vilka som inte kan anses vara det. Syftet med ett sådant arbete är att komma fram till en uppsättning uppgifter som kan lagras i linje med de förutsättningar som anges i Tele 2-domen. Detta arbetssätt

stämmer också överens med det som användes i betänkandet *Datalagring – brottsbekämpning och integritet*.

Jag har förstått att det i går i justitieutskottet kom önskemål om att den svenska ståndpunkten skulle vara lite mer utvecklad och innehålla några generella och övergripande ståndpunkter som har varit aktuella i andra förhandlingar.

Vi har ingen annan uppfattning i de frågorna. För att detta ska vara tydligt har vi fört in det i ett uppdaterat råds-pm, som vi hoppas att ni har fått ta del av. Där framgår nu att de svenska grundlagarna ska värnas. Där framgår också att en utgångspunkt är att de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att bedriva en effektiv verksamhet med hjälp av modern teknik inte ska försvåras och att det måste lämnas utrymme för att vi nationellt ska kunna ha en lagstiftning som är anpassad efter våra förutsättningar när det gäller grundläggande principer i brottmålsförfarandet samt efter hur vi har organiserat vår brottsbekämpande verksamhet.

Vi hade en process efter justitieutskottets möte i går för att arbeta in de synpunkter som kom från bland annat oppositionspartierna.

Anf. 216 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Detta är en fråga som vi har diskuterat under många år, om jag inte missminner mig alldeles. Jag tror att det var den fråga som statsrådet drev hårdast när han inte var statsråd utan en del av oppositionen.

Det är en oerhört viktig fråga. Vi har tidigare givit signaler om att vi kommer att göra allt vi kan för att understödja regeringen för att få ett fungerande system. Det är oerhört viktigt när det gäller brottsbekämpningen.

I går dividerade vi i justitieutskottet om hurvida det skulle vara information eller överläggning. Vi kom till slut överens om att det skulle vara information och att överläggningen kommer att komma senare.

Vi tackar för de tillägg som har gjorts efter diskussionen i går, och vi kommer att fortsätta följa frågan.

För att det inte ska komma som en chock när vi senare har en överläggning vill jag göra medskicket att vi känner oss lite skeptiska till diskussionen om begränsad datalagring. Vi har lite ont i magen vad gäller den frågan, inte minst mot bakgrund av vad som står i det sista stycket, nämligen att vi inte får försvåra detta arbete mer än nödvändigt.

Det finns en möjlighet att det kommer att finnas en lite större skepsis mot detta begrepp när det väl blir överläggningar. Jag vill göra detta medskick nu, så att det inte kommer som en chock vid ett senare tillfälle.

Vi tackar för samarbetet så här långt.

Anf. 217 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet välkomnar denna diskussion. Redan då datalagringsdirektivet infördes var vi motståndare till det av just de skäl som domstolen nu fört fram – att det är alldeles för generellt och i princip obegränsat.

Vi välkomnar regeringens tillägg. Jag tycker att ingången i denna diskussion är bra, och jag hoppas att detta leder till en selektiv och begränsad hantering av sådana här uppgifter.

Jag har en konkret fråga, apropå att ministern sa att Tele 2-domen får omfattande konsekvenser för alla EU-länder. Pågår en likartad process i

de andra EU-länderna? Gör de också om sin nationella lagstiftning? Hur ser den processen ut, och ungefär när blir det skarpt läge i den här frågan?

Anf. 218 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag tar den sista frågan först. Jag hoppas att det blir skarpt läge så fort som möjligt, eftersom detta är en fråga som brådskar. För varje månad och år som går blir det svårare för oss att kunna följa och klara upp en del av de grova brott som vi talar om.

Datalagring behövs för att kunna klara upp grova brott och brott relaterade till organiserad brottslighet. Ta bara en fråga som barnpornografi – det är omöjligt att spåra ip-nummer om man inte lagrar uppgifterna. Det har blivit väsentligt svårare att genomföra denna typ av brottsutredningar sedan Tele 2-domen, eftersom det finns ett antal företag som inte vill vara med.

Jag kan tala klarspråk i den här kretsen, och jag gör det även utanför denna krets: Det handlar om Bahnhof och Tele 2. De gör det nästan till ett slags affärsidé att inte vilja lagra uppgifter eller medverka till att grova brott kan klaras upp.

Vi kan inte ha det på det sättet. Det måste finnas gemensamma regler för alla företag, så att man inte kan göra det till något slags affärsidé att kunder kan gå under radarn och komma undan.

Det funkar inte – det måste finnas gemensamma regler. Det måste också finnas gemensamma regler på EU-nivå. Det var därför detta lagringsdirektiv en gång tillkom på initiativ av den socialdemokratiska regeringen, 2004 eller 2005, efter terrordåden i Madrid och London.

Sedan dess har det varit en ständig diskussion om var gränserna ska gå och om vad man ska och inte ska få lov att lagra. Vad ska omfattas? Hur länge ska det lagras, och var ska man lagra det? Men att det behövs en sådan möjlighet, så att vi i efterhand kan klara upp grova brott, är helt klart.

Som svar på Jens Holms fråga hoppas jag att vi kan gå fram med detta så fort som möjligt. I justitieministerkretsen i RIF-rådet är vi mycket angelägna om detta. Det finns ett mycket starkt önskemål om att man klarar ut denna fråga så fort som möjligt. Sedan får vi se hur långt vi kommer.

Till Krister Hammarbergh vill jag säga att jag verkligen välkomnar denna attityd. Jag vet att vi har ungefär samma ingångar i detta.

När det gäller frågeställningen om begränsad datalagring ska jag säga att detta används som ett alternativ till det som man ibland talar om som riktad lagring, alltså att man i förväg ska rikta in sig på vissa företeelser och individer och lagra uppgifter kopplade till dem men inte uppgifter som rör andra.

Problemet är att detta vilar på föreställningen att man i förväg kan veta vem som ska begå brott. Det kan man inte.

Man kan inte få tillgång till uppgifterna förrän en domstol har bestämt det, och man ska ha bra tillsyn av uppgifterna.

För att ge ett exempel hade skjutningen på Vårväderstorget – mordet häromåret – aldrig klarats upp om man inte hade kunnat pejla telefonerna och se vem som hade ringt vem vid vilket tillfälle. Man kunde inte i förväg veta vilka individer som skulle vara inblandade i brottet – det går inte.

Integritetsskyddet måste ske när man lämnar ut uppgifterna, och det ska ske via en domstol. Det måste också finnas en tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över det hela.

När vi talar om begränsad datalagring handlar det om att ställa detta alternativ mot föreställningen om att man i stället skulle ha riktad lagring, vilket som sagt är ogörligt.

Man måste naturligtvis ha någon form av begränsning för datalagringen – annars blir det obegränsad datalagring, och även om jag tycker om detta vill inte ens jag ha en sådan situation. Det måste finnas begränsningar som man håller detta inom.

Domstolens dom ger till viss del vägledning om hur man skulle kunna utforma den här typen av begränsningar. Det är detta som Sigurd Heuman har utrett för att se hur en svensk lagstiftning skulle kunna se ut.

Svaret på frågan om hur man gör i andra länder är att det varierar mycket kraftigt mellan de olika länderna. Detta har haft störst genomslag i Sverige, eftersom det har skett på svensk botten med ett svenskt företag, Tele 2. Det är vår lagstiftning som har upphävts, och det är därför vi som nu måste se till att skapa en ordning som funkar med EU-rätten.

Anf. 219 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Jag tackar för det fördjupade resonemanget. Det är viktigt att vi för det, eftersom vi måste vara medvetna om vart vi är på väg. Jag tror att vi kommer att få återkomma till just frågan om den begränsade datalagringen och föra ett resonemang om vad vi avser, vart vi är på väg och var vi vill hamna. Men vi nöjer oss med detta i dag.

Anf. 220 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Kryptering.

Anf. 221 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vid RIF-rådet i december i år ska kommissionen lämna en lägesrapport om sitt arbete med kryptering. Medlemsstaterna kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på detta i en efterföljande riktlinjedebatt.

Vid RIF-rådet i december förra året föreslog ordförandeskapet att en process skulle startas för att reflektera över hur bekämpande myndigheter ska hantera krypterad information. Syftet med processen är bland annat att hitta praktiska lösningar för dekryptering och för att förbättra den tekniska expertisen på nationell nivå och EU-nivå.

Krypteringsfrågan var aktuell även vid rådsmötet i juni 2017. Kommissionen informerade då om att man har avsikten att arbetet ska leda fram till olika åtgärdsalternativ och ett närmare samarbete på unionsnivå.

I september 2017 arrangerades ett arbetsseminarium med medlemsstaterna. Efter dessa diskussioner drog kommissionen slutsatsen att såväl rättsliga som tekniska åtgärder bör vidtas till stöd för de brottsbekämpande och rättsliga myndigheterna. De rättsliga åtgärderna avser ett sedan tidigare aviserat lagförslag om gränsöverskridande tillgång till elektronisk bevisning. Denna fråga har ni fått information om vid flera tillfällen tidigare.

Den senaste uppgiften från kommissionen är att vi kan förvänta oss ett lagstiftningsförslag i början av nästa år. Den närmare kopplingen mellan lagförslaget och krypteringsfrågan framgår inte. Men naturligtvis måste man ha tillgång till bevisningen i frågan för att kunna arbeta med dekrypteringen. Bland de föreslagna tekniska åtgärderna för att stödja medlemsstaternas myndigheter när det gäller kryptering kan nämnas utbildning och ökad dekrypteringskapacitet för Europol.

Frågan om kryptering var även uppe för information på rådsmötet i oktober 2017. Vid kommande RIF-råd förväntas att kommissionen åter lämnar en lägesrapport om sitt arbete med kryptering som medlemsstaterna får möjlighet att lämna synpunkter på i en efterföljande riktlinjedebatt.

Regeringen välkomnar att kommissionen arbetar med krypteringsfrågan, och man tittar på både rättsliga och tekniska åtgärder. Kommissionen nämner också frågan om tillgång till elektronisk bevisning. I denna del har Sverige sedan tidigare gett kommissionen stöd när det gäller att utreda förutsättningarna för eventuella lagstiftningsåtgärder under förutsättning att det fortsatta arbetet präglas av en balans mellan alla berörda intressen. Men som vanligt måste vi bevaka att kommande lagförslag inte kommer i konflikt med våra grundlagar.

Anf. 222 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Övriga frågor. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 223 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Punkt 13 a handlar om en halvtidsöversyn av de strategiska riktlinjerna. Vi hade en information om det på det förra mötet. Jag hänvisar därför till det skriftliga materialet.

Punkt 13 b handlar om EU:s internetforum, men där finns inte heller mycket att säga för min del. Det är information från kommissionen.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 14, Europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister.

Anf. 225 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Denna punkt handlar om Ecris för utbyte av uppgifter ur kriminalregister.

Vid rådsmötet nästa vecka planeras beslut om allmän inriktning för båda Ecris-rättsakterna, det vill säga direktivet och förordningen. Direktivförslaget innehåller anpassning av det gällande Ecris-rambeslutet till införande av något som man kallar Ecris-TCN.

Vi hade en överläggning om detta förordningsförslag om Ecris-TCN i slutet av oktober i justitieutskottet. Sedan dess har förhandlingarna gått snabbt framåt. Dagordningspunkten behandlades dessförinnan i EU-nämnden den 6 oktober inför RIF-rådet i oktober.

När det gäller bakgrunden ber jag att få hänvisa till det skriftliga underlaget. Nu tänkte jag fokusera på själva förhandlingsresultatet som det ser ut just nu.

Sverige har i förhandlingarna fått gehör för flera viktiga synpunkter, exempelvis när det gäller sekretess och dataskydd. När det gäller vilka som ska läggas in i det centrala systemet omfattas nu alla dömda som har ett tredjelandsmedborgarskap och också de som samtidigt har ett EU-medborgarskap. Det var en utestående fråga tidigare. Däremot har frågan om att också lägga in dömda med endast dubbla EU-medborgarskap, alltså om man är medborgare i två EU-länder, hänvisats till en så kallad utvärderingsklausul. Jag återkommer till detta senare. Vi får tillfälle att ta ställning till det efter att kommissionen har gjort sin första utvärdering av hur Ecris-TCN fungerar.

Frågan om skyldigheten att lägga in fingeravtryck har lett till långa diskussioner som fortfarande pågår. Sverige hade helst sett att det regleras med hänvisning till nationella regler om detta. Samtidigt anser en stor majoritet av medlemsstaterna att det krävs någon form av minimigräns för att systemet ska bli effektivt. Med hänsyn till att medlemsstaternas nationella regler skiljer sig mycket åt har det varit svårt att enas om någon sådan gräns ska utformas.

Som kompromissförslaget nu ser ut kan medlemsstaterna välja mellan två minimigränser. Ett alternativ är att lägga in fingeravtryck från alla tredjelandsmedborgare som dömts för ett brott vars straffskala innehåller åtminstone tolv månaders fängelse. Det andra alternativet, som är aktuellt för Sverige, är att lägga in fingeravtryck från alla tredjelandsmedborgare som har dömts till en frihetsberövande påföljd på minst sex månader – alltså efter att man har blivit dömd. Detta motsvarar inte helt den nuvarande svenska regleringen. Det kommer därför att krävas en utvidgning av de svenska reglerna om när fingeravtryck får och ska tas in, vilket i förlängningen innebär att fler personer kommer att finnas med i polisens fingeravtrycksregister.

De föreslagna minimigränserna innebär också att andra länder i större utsträckning kommer att lägga in fingeravtryck i det centrala systemet, vilket i framtiden kan underlätta identifiering av dömda personer. Dessa ändringar påverkar sannolikt omfattningen av det lagstiftningsarbete som krävs för genomförandet. Medlemsstaterna har dock fått gehör för att det krävs mer tid, och genomförandetiden har nu förlängts från två till tre år.

Regeringen bedömer att det nu finns möjlighet att uppnå en godtagbar balans mellan olika intressen i förordningen. Under förutsättning att de slutliga textförslagen inte avviker i större utsträckning från texten som den ser ut i dag kan Sverige godta den allmänna inriktningen. Frågan behandlades också av justitieutskottet i går.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar att vi har diskuterat både 14 a och b och finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 15, Förordningen om frysning och förverkande.

Anf. 227 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Denna punkt handlar alltså om frysning och förverkande. Förhandlingarna om det har nu pågått i ungefär ett år. Syftet med behandlingen på rådsrådet i nästa vecka är att nå en allmän inriktning avseende hela förslaget.

Detta samarbete är oerhört viktigt, inte minst i kampen mot den grova brottsligheten. Förslaget har nu fått en utformning som möjliggör ett mer effektivt samarbete. Vi är därför i huvudsak nöjda.

Den fråga som har varit viktigast för oss är att undvika konflikt med våra grundlagsskyddade fri- och rättigheter. Vi har därför lyckats få in en vägransgrund som innebär att vi kan vägra att verkställa ett beslut om det skulle strida mot tryck- och yttrandefriheten. Vi har också fått gehör för en så kallad skälstext till skydd för föreningsfriheten.

Vid det förra rådsrådet enades medlemsstaterna om att förordningen ska omfatta beslut meddelade vid förfaranden i straffrättsliga frågor. Det rör sig om en marginell skillnad i förhållande till ursprungsförslaget. Den syftar till att inkludera det italienska systemet för preventivt förverkande, som vi nämnde förra gången.

Med hänsyn till att det ställs krav på koppling till brottslig gärning och på att straffprocessuella garantier måste iaktas ställer regeringen sig bakom ändringen. Rent administrativa förfarande faller fortfarande utanför tillämpningsområdet.

Sverige har verkat för att ändra rättsaktens form till direktiv, men en majoritet förordar att förslaget kvarstår som en förordning. Texten har till viss del utformats för att tillmötesgå oss som har förespråkat direktiv. Bestämmelserna har därför fått större flexibilitet än vanligt, vilket underlättar för oss.

Eftersom Sverige dessutom har fått gehör för grundlagsfrågorna föreslår regeringen att vi ställer oss bakom förslaget som helhet. Tillsammans med de andra medlemsstaterna som vill ha ett direktiv har vi också utformat en skälstext som innebär att detta instrument inte ska bli ett prejudikat för framtida rättsakter. Vi tror att det är viktigt att den skrivningen finns med. Detta togs också upp i justitiekommittén i går.

Anf. 228 JENS HOLM (V):

Jag vill ställa en fråga till ministern. Var i dessa rättsakter har vi fått in förändringar? Det var i skältexten. Men har vi fått in någon artikelförändring som tillgodoser detta?

Anf. 229 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

I fråga om vägransgrunden, tror jag att vi har fått det. Helena Jacobsson får svara på detta.

Anf. 230 Rättssakkunniga HELENA JACOBSSON:

Vad gäller tryck- och yttrandefriheten är det en vägransgrund. Det är alltså en artikeltext som vi har fått in.

Anf. 231 JENS HOLM (V):

Det var steg framåt. Men jag hänvisar till vår avvikande mening från tidigare där vi framför att vi tycker att det är olyckligt att detta är en

förordning och att det öppnar för ömsesidigt erkännande på straffrättens område.

Anf. 232 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 18, Övriga frågor. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 233 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej, det finns inget särskilt att tillägga.

Anf. 234 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 19, EU:s anslutning till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

Anf. 235 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi kommer att få en lägesbeskrivning avseende arbetet med EU:s anslutning till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Vi förväntar oss ingen diskussion vid rådsmötet. Jag hänvisar till det skriftliga materialet.

Det ska bli ganska intressant att höra hur man ser på denna fråga nu. Som vi alla vet är det en jättstor fråga som har funnits under många år. Vi får se om den har rört sig framåt.

Anf. 236 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 20, som också är Övriga frågor. Önskar ministern tillägga något?

Anf. 237 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Den handlar om att Bulgarien ska presentera sitt arbetsprogram för 2018.

Anf. 238 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar justitie- och inrikesminister Morgan Johansson med medarbetare för deras medverkan på EU-nämndens sammanträde och önskar alla en trevlig helg. Jag förklarar sammanträdet avslutat.

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 19 JOHNNY SKALIN (SD)	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 22 JENS HOLM (V)	7
Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	7

§ 2 Transport, telekommunikation och energi

.....	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	9
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 30 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	9
Anf. 31 JENS HOLM (V)	10
Anf. 32 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	10
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 34 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	11
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 36 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	11

§ 3 Transport, telekommunikation och energi

.....	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 38 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	12
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 40 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	12
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 42 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	13
Anf. 43 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	14
Anf. 44 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	14
Anf. 45 Statssekreterare LEIF JAKOBSSON	14
Anf. 46 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	15
Anf. 47 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	15
Anf. 48 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	15
Anf. 49 Statssekreterare LEIF JAKOBSSON	16
Anf. 50 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	16
Anf. 51 BIRGITTA OHLSSON (L).....	16
Anf. 52 ROBERT HALEF (KD).....	16
Anf. 53 ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 54 MARIE GRANLUND (S).....	16
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 56 JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 57 ROBERT HALEF (KD).....	17
Anf. 58 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	17
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 60 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	17
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	18
Ajournering	
.....	18
Återupptaget samråd	
.....	18
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 63 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	18
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 65 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	19
Anf. 66 JENS HOLM (V)	19
Anf. 67 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	19
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 69 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	20
Anf. 70 JOHNNY SKALIN (SD)	20
Anf. 71 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	20
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 73 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	21
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 75 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	21
Anf. 76 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 77 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	21
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 79 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	22
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	22

§ 4 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	23
Anf. 81 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 82 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	23
Anf. 83 ORDFÖRANDEN	23
§ 5 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	24
Anf. 84 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 85 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	24
Anf. 86 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 87 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	24
Anf. 88 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	25
Anf. 89 JOHNNY SKALIN (SD)	26
Anf. 90 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 91 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	26
Anf. 92 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 93 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	26
Anf. 94 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	27
Anf. 96 JENS HOLM (V)	28
Anf. 97 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	28
Anf. 98 Ämnesrådet ELISABET ALDENBERG	28
Anf. 99 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	28
Anf. 100 JENS HOLM (V)	29
Anf. 101 MARIA PLASS (M)	29
Anf. 102 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	29
Anf. 103 Ämnesrådet ELISABET ALDENBERG	29
Anf. 104 MARIA PLASS (M)	29
Anf. 105 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	29
Anf. 106 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 107 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	30
Anf. 108 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 109 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	30
Anf. 110 ORDFÖRANDEN	31
§ 6 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	32
Anf. 111 ORDFÖRANDEN	32
Anf. 112 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	32
Anf. 113 ORDFÖRANDEN	32
Anf. 114 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	32
Anf. 115 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	33
Anf. 116 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 117 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	33
Anf. 118 ORDFÖRANDEN	34
Anf. 119 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	34
Anf. 120 JOHNNY SKALIN (SD)	34
Anf. 121 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	34
Anf. 122 ORDFÖRANDEN	35
Anf. 123 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	35
Anf. 124 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	35

Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	35
§ 7 Syssetsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	36
Anf. 126 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 127 Statssekreterare IRENE WENNEMO	36
Anf. 128 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 129 Statssekreterare IRENE WENNEMO	36
Anf. 130 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M).....	36
Anf. 131 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 132 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	37
Anf. 133 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 134 Statssekreterare IRENE WENNEMO	37
Anf. 135 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 136 Statssekreterare IRENE WENNEMO	37
Anf. 137 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	37
Anf. 138 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M).....	38
Anf. 139 JOHNNY SKALIN (SD)	38
Anf. 140 ESKIL ERLANDSSON (C).....	38
Anf. 141 ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 142 Statssekreterare IRENE WENNEMO	38
Anf. 143 ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 144 Statssekreterare IRENE WENNEMO	38
Anf. 145 ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 146 Statssekreterare IRENE WENNEMO	39
Anf. 147 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M).....	39
Anf. 148 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	39
Anf. 149 JOHNNY SKALIN (SD)	39
Anf. 150 BIRGITTA OHLSSON (L).....	39
Anf. 151 ESKIL ERLANDSSON (C).....	40
Anf. 152 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 153 Statssekreterare IRENE WENNEMO	40
Anf. 154 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 155 Statssekreterare IRENE WENNEMO	40
§ 8 Rättsliga och inrikes frågor	41
Anf. 156 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 157 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	41
Anf. 158 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 159 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	41
Anf. 160 ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 161 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	42
Anf. 162 ESKIL ERLANDSSON (C).....	43
Anf. 163 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	43
Anf. 164 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	43
Anf. 165 Ämnesrådet MARIA WESTMAN-CLÉMENT	43
Anf. 166 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	43
Anf. 167 JENS HOLM (V)	43
Anf. 168 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	43
Anf. 169 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	44
Anf. 170 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	44

Anf. 171 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 172 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	44
Anf. 173 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 174 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	44
Anf. 175 VICE ORDFÖRANDEN	44
Anf. 176 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	44
Anf. 177 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	44
Anf. 178 Kanslichef JOHANNA MÖLLERBERG NORDFORS.....	45
Anf. 179 VICE ORDFÖRANDEN	45
Anf. 180 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	45
Anf. 181 VICE ORDFÖRANDEN	45
Anf. 182 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	45
Anf. 183 VICE ORDFÖRANDEN	46

§ 9 Rättsliga och inrikes frågor

.....	47
Anf. 184 ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 185 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	47
Anf. 186 ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 187 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	47
Anf. 188 ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 189 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
Anf. 190 ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 191 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
Anf. 192 ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 193 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
Anf. 194 ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 195 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
Anf. 196 ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 197 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	49
Anf. 198 KRISTER HAMMARBERGH (M)	49
Anf. 199 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	49
Anf. 200 JENS HOLM (V)	49
Anf. 201 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	49
Anf. 202 Internationell chefsförhandlare ANNA-CARIN SVENSSON	49
Anf. 203 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	49
Anf. 204 ORDFÖRANDEN.....	50
Anf. 205 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	50
Anf. 206 ORDFÖRANDEN.....	51

Anf. 207 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	51
Anf. 208 ORDFÖRANDEN.....	51
Anf. 209 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	52
Anf. 210 JENS HOLM (V)	52
Anf. 211 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	52
Anf. 212 ORDFÖRANDEN.....	52
Anf. 213 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	53
Anf. 214 ORDFÖRANDEN.....	53
Anf. 215 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	53
Anf. 216 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	54
Anf. 217 JENS HOLM (V)	54
Anf. 218 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	55
Anf. 219 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	56
Anf. 220 ORDFÖRANDEN.....	56
Anf. 221 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	56
Anf. 222 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 223 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	57
Anf. 224 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 225 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	57
Anf. 226 ORDFÖRANDEN.....	58
Anf. 227 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	58
Anf. 228 JENS HOLM (V)	59
Anf. 229 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	59
Anf. 230 Rättssakkunniga HELENA JACOBSSON.....	59
Anf. 231 JENS HOLM (V)	59
Anf. 232 ORDFÖRANDEN.....	60
Anf. 233 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	60
Anf. 234 ORDFÖRANDEN.....	60
Anf. 235 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	60
Anf. 236 ORDFÖRANDEN.....	60
Anf. 237 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	60
Anf. 238 ORDFÖRANDEN.....	60